

Stichting Holland Opera
Amersfoort

Jaarverslag 2023

Jan Willem Brouwersstraat 16-1
1071 LJ Amsterdam
T 020 364 11 72

Utrechtseweg 51
1213 TL Hilversum
T 035 623 98 19

BTW NL8175.87.822.B.01
KVK 32053904
BANK NL19 RABO 0114 1665 79
www.burozaken.nl

Bestuursverslag en verslag Raad van Toezicht	1
Inleiding op de jaarrekening	20
JAARREKENING	24
Balans per 31 december 2023	25
Exploitatierekening over 2023	27
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	29
Toelichting op de balans per 31 december 2023	31
Toelichting op de exploitatierekening over 2023	35

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

BIJLAGE

Prestatieverantwoording

Amsterdam, 5 maart 2024

Bestuursverslag en verslag Raad van Toezicht 2023

Missie

Binnen onze opera's laten we op een poëtische manier teksten klinken. De muziek vertelt een verhaal in een eigen muzikaal idioom waardoor de voorstellingen meerdere lagen hebben. Wij maken opera die toegankelijk en actueel is en die gaat over maatschappelijke thema's die dicht bij de belevingswereld van ons (jonge) publiek staan.

Hoofddoelstelling

Holland Opera is het eerste zelfstandige jeugdoperahuis van Europa en speelt zowel nationaal als internationaal een belangrijke rol bij de ontwikkeling van nieuwe jeugdopera. Dit blijkt ook uit het feit dat operahuizen in Duitsland en Denemarken jaarlijks onze jeugdopera's op hun repertoire zetten.

Verdere ontwikkeling van (jeugd)opera en talentontwikkeling zijn voor ons essentieel. Diversiteit streven we onder andere na in crossovers van muziekstijlen en combinaties met andere disciplines. Jaarlijks worden nieuwe makers uitgenodigd om nieuwe ideeën te pitchen. Holland Opera maakt ook deel uit van Standplaats Midden: een netwerk voor nieuwe makers in de podiumkunsten.

In een wereld waar de ontmoeting en het gesprek zich steeds meer digitaal afspeelt gaan wij de dialoog live aan. Vanuit de overtuiging dat muziek de universele taal is die kinderen en volwassenen prikkelt tot kijken, luisteren en communiceren. Zo willen we actuele en toegankelijke voorstellingen voor jong en oud maken, die zowel ontroeren als betoveren.

Kernactiviteiten

Holland Opera speelt gemiddeld vier producties per seizoen: een reizende jeugdopera voor de middenzaal, een kerstvoorstelling voor de hele familie in de Amersfoortse Veerensmederij, een Proeve waarin nieuwe makers het genre jeugdopera verkennen, en (leef)tijdloze opera op bijzondere locaties zoals forten, fabrieken, musea en parkeergarages.

Holland Opera richt zich nadrukkelijk op de jeugd, waarbij met name bij besloten schoolvoorstellingen leerlingen met diverse achtergronden toegang krijgen tot opera en muziek. Deze voorstellingen verbinden en enthousiasmeren door actieve educatieve projecten, en zijn vooral bedacht vanuit de belevingswereld van kinderen en jongeren. Naast deze besloten voorstellingen speelt Holland Opera vrije voorstellingen in eigen huis en theaters in Nederland voor families.

COVID-19 | RAOCCC**Ministerie OCW en compensatie i.v.m. Covid-19**

Sinds juni 2020 heeft het ministerie van OC&W in totaal vijf steunpakketten geregeld voor de cultuursector om het wegvallen van de publieksinkomsten door de lockdown te compenseren. Bij de aankondiging van deze steunpakketten heeft de minister aangegeven dat ze verwacht dat de steunmiddelen waar mogelijk ingezet worden om ZZP'ers volledig te compenseren voor geannuleerde opdrachten en om nieuwe opdrachten te geven aan makers en uitvoerenden, zodat de sector draaiende blijft.

In onderstaande alinea's geven we aan hoe wij als werkgever met behulp van de steunmiddelen onze verantwoordelijkheid hebben genomen richting werknemers met een tijdelijk dienstverband en ZZP'ers.

Gevolgen Covid-19 voor de organisatie

Holland Opera heeft een vast team van 8 medewerkers (in totaal 5,9 FTE eind 2023). We hebben op dit moment 4 mensen in vaste dienst en 4 mensen met een tijdelijk contract. Het team bestaat uit 3 mannen en 5 vrouwen, variërend van jong en net beginnend tot ouder en zeer ervaren.

In de periode 2020 – 2022 heeft de helft van alle technici die werkzaam waren in de theaterwereld afscheid genomen van dit werkterrein. De honoraria van technici zijn daarop aanzienlijk gestegen.

De inhuur van techniek en materialen voor decors en kostuums zijn eveneens vanaf 2022 aanzienlijk in prijs gestegen. Inhuur van techniek maar liefst met 30% vergeleken met de jaren voor Covid. Gedeeltelijk zijn hiervoor de covidgelden ingezet.

Locatieopera in Utrecht

In de periode 2021 – 2024 hebben wij een meerjaren-subsidierelatie met de stad Utrecht. Onze locatieopera's op Rijnauwen en in de Werkspoorkathedraal zijn een belangrijk onderdeel van ons beleid richting Utrecht. In 2021 hadden wij de locatieopera *Kersentuin* gepland staan op Fort Rijnauwen, deze kon dat jaar door de maatregelen ivm Covid niet doorgaan. In 2023 hebben wij *Kersentuin* alsnog op Rijnauwen kunnen spelen, de kosten voor dit project waren echter ook door toegenomen prijzen van techniek, materiaal en technici aanzienlijk gestegen. In totaal werkten er circa 50 ZZP-ers (naast ons vaste team) aan deze productie mee.

Omdat wij weten dat het publiek nog steeds wat terughoudender is dan voor COVID, calculeerden wij een verlies in aan publieksinkomsten. De zaalbezetting van *Kersentuin* bleef uiteindelijk hangen op 80% in vergelijking met 2019. Daardoor zijn lagere publieksinkomsten gegenereerd dan in 2019. Dit had ook te maken met onze samenwerking met *We are public*. Hier wordt een aantal kaartjes per voorstelling (max 100 in het geval van *Kersentuin*) aangeboden voor een zeer gereduceerd tarief (max 12,50 euro per kaartje) aan mensen die lid zijn van *We are public*. We hebben hier bewust voor gekozen om op deze manier een diverser en jonger publiek richting onze locatieopera te krijgen, dit is goed gelukt en dat is weer een voordeel.

ACTIVITEITEN 2023

De besloten voorstellingen voor scholen worden in principe altijd in het theater gespeeld, alleen voor de kleuteropera *Mag ik meedoen?* werd een uitzondering gemaakt. Deze kleine voorstelling vond plaats in de speellokalen van de verschillende scholen.

Samenvattend heeft HO in 2023 de volgende voorstellingen gespeeld:

- Het jaar startte met de laatste voorstellingen in de kerstvakantie van *Odizee*: een jeugdopera waarvoor bijna een heel nieuw team makers tekenden. **Abdelkader Benali** schreef de tekst, **Anne-Maartje Iemereis** de muziek, **Rianne Meboer** deed de regie, **Yuri Schreuders** ontwierp het lichtplan en **Freja Roelofs** tekende de kostuums;
- Eind januari repeteerden wij voor de derde keer van *Mijs met de zwavelstokjes*; deze nieuwe jeugd/dansopera werd 3x afgelast i.v.m. Covid (Kerst 2020 en 2021 en tournee 2021). Het libretto was van de hand van **Jurrian van Dongen**, composities van Purcell, Vivaldi en van **Oene van Geel** en video van **Veldwerkfيلمs**, waarna de jeugdopera een succesvolle tournee in den lande beleefde;
- In februari hielden wij een **Pitch** voor nieuwe jeugdoperamakers. Helaas bleek de spoeling dit jaar dun en is besloten om geen van de nieuwe makers een opdracht tot een Proeve te geven;
- De jonge regisseur **Ralph Kooijman** maakte in 2021 met twee zangers en twee slagwerkers de kleuteropera *Mag ik meedoen*. Deze interactieve voorstelling voor scholen is in het voor- en najaar 31X op scholen gespeeld;
- De opera op locatie was *Kersentuin* op Fort Rijnauwen bij Bunnik. Deze coproductie met **het Nederlands Blazers Ensemble** trok in juni/juli ruim 6.000 bezoekers;
- De jeugdmuziektheater voorstelling *De Vos, de Raaf en het Meisje* (11 april online 2021 première) speelde in de periode oktober/november een aantal voorstellingen in het theater (met name voor scholen) in en rond Amersfoort en landelijk;
- De kerstvoorstelling was *Reinaert de V.*; een jeugdopera waarbij werd gecoproduceerd met **Duda Paiva Company** en **New European Ensemble**;
- **NPO**; in 2021 is HO een overeenkomst met de NPO aangegaan om 11 van de door HO geproduceerde operafilms uit te zenden (gedurende 2 jaar) op **NPO-2-Extra**. In 2023 zijn er 11 films uitgezonden (41 uitzendingen, ruim 40% meer dan in 2022).

RELATIE TOT PUBLIEK

In de afgelopen periode zijn we ons nog meer bewust geworden wie we zijn en wat ons bestaansrecht is. In gesprekken met ons publiek spraken wij over de thematiek en muziekstijlen van onze voorstellingen. Op basis van gesprekken met diverse scholen maakten we een beweging van universele thema's naar maatschappelijke en meer persoonlijke dilemma's. Dit resulteerde in thematiek als 'intolerantie versus acceptatie van de ander' (*Mijs met de zwavelstokjes*), *Odizee*, een zoektocht van een meisje naar haar vader in de achterbuurten van een grote stad, losjes gebaseerd op de *Odysee* van Homerus. Ook *Kersentuin*, met als thema conservatief versus progressief is een onderwerp dat ook bijzonder aansprak bij het VO.

Na de voorstelling gaan wij altijd in gesprek met leerlingen of ander publiek; wat hebben ze ervaren, gezien en gehoord? Verder houden wij enquêtes na de vrije voorstellingen. De bezoekers krijgen hierbij de kans op diverse vragen (inhoudelijk, vormtechnisch, kwalitatief) te reageren. Deze reacties worden vervolgens besproken, geëvalueerd en waar nodig geïmplementeerd.

RELATIE MET ONZE STANDPLAATS AMERSFOORT

Het feit dat we als jeugdoperagezelschap een eigen huis hebben draagt veel bij aan onze regiofunctie. Inmiddels bezoeken jaarlijks duizenden leerlingen van diverse scholen uit Amersfoort e.o. onze voorstellingen.

En ondanks het feit dat de pandemie de wereld veranderd heeft hebben wij een groot deel van onze jonge publiek weten te behouden (PO, VO en SO) en nieuw publiek aangeboord. In totaal trokken wij met onze jeugdopera's in 2023 ruim 5.500 bezoekers naar de Veerensmederij.

RELATIE MET DE STAD UTRECHT

In 2014 zijn wij gestart met de Muziek Xpress; een uitgebreid educatief muziekprogramma waarin wij de band met ons jonge publiek uit de regio Amersfoort versterken en dat de leerlingen stimuleert zelf muziek te maken. Vanaf 2022 is dit project uitgebreid naar de regio Utrecht. Zo bereikten wij in 2023 3.220 leerlingen uit Amersfoort, Utrecht e.o. met zowel educatieve activiteiten (workshops etc.) als interactieve voorstellingen (opera voor kleuters).

Vanaf 2005 brengt HO jaarlijks een grote locatieopera in of direct rond de stad Utrecht. Ook onderhouden wij contacten met de diverse theaters in de stad (Schouwburg, TivoliVredenburg, Kikker, Hoge Woerd, Bibliotheektheater) en zijn wij aangesloten bij het UTO (Utrechts Theater Overleg). Een groot deel van onze bezoekers komt uit Utrecht e.o.

Vanaf 2021 vallen wij binnen de vierjaren regeling van Utrecht en dat schept uiteraard verplichtingen. Door Covid was het onmogelijk in 2020 en 2021 onze locatieopera op Fort Rijnauwen, dan wel de Werkspoorkathedraal uit te voeren. Wij prijzen ons gelukkig dat het Utrechtse publiek ons in Amersfoort komt bezoeken. Over deze ontwikkelingen hebben wij steeds nauw contact gehouden met de afdeling cultuur.

In 2023 waren er weer een groot aantal activiteiten in de stad en in juni speelden wij onze grote locatieopera op Fort Rijnauwen. Verder waren er voorstellingen van ons te zien in Kikker, het Bibliotheektheater, de Stadschouwburg, Podium Hoge Woerd en TivoliVredenburg.

Vrijwilligers

In 2023 hebben onze vrijwilligers uit Amersfoort, Utrecht en de regio hand- en spandiensten rond de verschillende producties uitgevoerd. In totaal zijn er ruim 50 vrijwilligers waarmee wij samenwerkten op het gebied van publieksbegeleiding, horeca, verkoop programmaboekjes en garderobe. Wij zijn hen heel dankbaar voor hun betrokkenheid, zij zijn immers onze ambassadeurs.

JEUGDOPERA BINNEN DE JEUGDPODIUMKUNSTEN

Met het oprichten van het eerste (en tot nu toe enige) jeugdopera-gezelschap in Nederland hebben wij onszelf ruim 25 jaar geleden een belangrijke taak gegeven: het ontwikkelen van een genre. Een van de valkuilen van een lang bestaan is in herhaling dreigen te vallen. Om dat te voorkomen zijn we bezig met het vernieuwen van onze kunst discipline door samen te werken met inspirerende partners/makers uit andere disciplines.

In 2023 werd bij *Mijs met de Zwavelstokjes* de hoofdrol vervuld door een danseres in een choreografie van **Jenia Kasatkina** en was de video binnen de jeugdopera verzorgd in samenwerking met **Veldwerkfilms**. Bij *Kersentuin* coproduceerden wij met het **Nederlands Blazers Ensemble**, de jonge talenten van het **jongNBE** werden door Kester Freriks in de NRC uitgeroepen tot *beste Nieuwkomers* van 2023. *Reinaert de V.* was een coproductie met **Duda Paiva Company** en **New European Ensemble**, in 2024 volgt van deze lovend ontvangen jeugdopera een landelijke tournee. Onze zangers werden gecoreografeerd door poppenspeler Duda Paiva, de cohesie van disciplines binnen de voorstelling werd door publiek en pers zeer gewaardeerd. In 2024 werkten wij samen met talentontwikkeling-instelling **DOX** aan het nieuwe educatieproject *Hiphop Opera Xperience* en coproduceren zij bij de locatieopera *Bluebeard* in de Werkspoorkathedraal.

Nieuwe jeugdoperamakers

Het bestuur heeft in samenspraak met de Raad van Toezicht besloten om extra te investeren in **talentontwikkeling**. Zomer 2019 heeft HO daartoe een Pitch uitgeschreven voor nieuwe jeugdoperamakers. Hierop kwamen 41 voorstellen binnen; 12 hebben voor het artistiek team (aangevuld met componist Fons Merkies en regisseur Nynke van den Berg) hun voorstel gepitcht. Noufri Bachdim en Pluck Venema zijn hieruit geselecteerd om in 2020 een proeve te maken, deze proeve werd door corona uitgesteld naar februari 2021.

Verder zijn componistes Anne-Maartje Lemereis en Setareh Nafisi geselecteerd. Setareh werd gekoppeld aan Noufri en Anne-Maartje componeerde de muziek voor de proeve van *Odiezee* (februari 2022). Abdelkader Benali schreef hiervoor het libretto en Rianne Meboer deed de regie., Deze jeugdopera is in zijn geheel als kerstvoorstelling voor de hele familie uitgebracht in december 2022. In 2024 volgt de landelijke tournee. Op dit moment wordt er gewerkt om van een van de verhalen uit *de Meisjes* van Annet Schaap (Gouden griffel winnaar) te bewerken tot libretto van de nieuwe jeugdopera *Koekjes*, waarbij Pim Veulings de choreografie voor zijn rekening zal nemen.

MAATSCHAPPIJ EN ECONOMIE

HO is een uitstekende cultureel ondernemer gebleken die heeft geknokt om het gezelschap zowel zakelijk als artistiek krachtig te ontwikkelen. In de periode 2020 – 2022 hebben wij coronasteun ontvangen van het ministerie van OCW, Amersfoort en Utrecht.

2. OMVANG EN SAMENSTELLING PUBLIEK

Overzicht publieksbereik 2021 - 2022 VERGELIJKING

Producties 2021 - 2023		
	Aantal optredens realisatie	Aantal optredens begroot
2021	115	110
2022	148	110
2023	116	110
Bezoekers 2021 - 2023		
	Bezoekers realisatie	Bezoekers Begroot
2021	8.747	21.000
2022	18.700	21.000
2023	17.606	21.000

Opnieuw hebben wij onze doelstelling om tenminste 110 voorstellingen per jaar te spelen ruim gehaald. Het aantal bezoekers blijft nog wat achter, maar tegen het einde van 2023 zagen wij hier een versnelling in. Wel blijft het een probleem dat mensen steeds later boeken.

Publieksbereik voorstellingen 2023

In 2023 bracht HO 1 nieuwe reizende jeugdopera *Mijs met de zwavelstokjes* (37 voorstellingen, 2 nieuwe (kerst)-jeugdopera's (18 optredens) en), een Proeve van de *Hiphop Opera Xperience* en 4 jeugdconcerten van de *Climate Carols* en 4 theatrale concerten in samenwerking met Daria van Bercken *Brieven van Beethoven*. Wij speelden de reprise van een coronatijd ontwikkelde nieuwe jeugdmuziektheatervoorstelling *de Vos, de Raaf en het Meisje* (14 voorstellingen) en de kleuteropera *Mag ik meedoen?* (31 voorstellingen) en 1 nieuwe locatieopera op Fort Rijnauwen (12 voorstellingen). In totaal werden er **116 voorstellingen live gespeeld**. Wij bereikten **17.606 bezoekers** live en **630.000** via NPO2 Extra. Er werden **73 educatieve activiteiten** uitgevoerd.

Overzicht publieksbereik 2023

- 116 voorstellingen live	17.606 bezoekers
- 73 educatieve activiteiten	1.958 deelnemers
- 42 uitzendingen NPO2Extra	630.000 kijkers

Schoolvoorstellingen

Naast vrije voorstellingen spelen wij besloten schoolvoorstellingen, zowel in ons eigen theater als op tournee. Hiermee bereiken wij een zeer divers publiek. Binnen het primair onderwijs vind je leerlingen uit alle bevolkingsgroepen. Wij vinden deze voorstellingen van groot belang omdat hierbij ook leerlingen bereikt worden die niet snel met hun (groot)ouders naar theater gaan. In totaal speelden wij in 2023 **64 schoolvoorstellingen (in theater en speellokaal) voor in totaal 5.761 leerlingen**.

Muziek Xpress

Speciaal voor scholen in en rond Amersfoort en Utrecht ontwikkelden wij het educatietraject Muziek Xpress. Hier volgden de leerlingen van **88 deelnemende scholen** (PO, VO en SO) interactief muziekonderwijs.

Samenwerking NPO2 Extra

Het marketingbeleid van Holland Opera is altijd in ontwikkeling.

Met ingang van november 2021 heeft HO een overeenkomst gesloten met de **NPO**, tegen een geringe vergoeding kregen zij toestemming om gedurende 2 jaar 11 operafilms van HO uit te zenden. In 2023 waren er 42 uitzendingen.

Online streaming

Alle voorstellingen zijn opgenomen en gemonteerd in eigen beheer tot ware speelfilms. Deze films worden bewaard op Vimeo. En zijn opvraagbaar via info@hollandopera.nl

Op onze website www.hollandopera.nl staat al het bestaande (bewegend) beeldmateriaal dat is gelinkt naar onze eigen pagina op Youtube. Hierop zijn onder andere fragmenten van alle voorstellingen te zien.

Opera op USB

Alle voorstellingen zijn opgenomen met tien tot twintig camera's en gemonteerd in eigen beheer. De USB-sticks met de films zijn verkrijgbaar via info@hollandopera.nl. Op de website Hollandopera.nl staat al het bestaande beeldmateriaal dat is gelinkt naar de eigen Youtube-pagina. De gehele voorstellingen staan op de eigen **Vimeo Account**. Links via info@hollandopera.nl

3. PUBLIEKSONDERZOEK EN IMPACT

HO voert bij elke productie publieksonderzoeken uit in de vorm van digitale enquêtes.

Na het bezoek aan *Kersentuin* zijn 1.200 adressen benaderd met het verzoek de enquête in te vullen, de respons hierop was 50%. *Kersentuin* kreeg een zeer ruime 8 als waardering van het publiek.

Na de kerstopera's *Odiezee* en *Reinaert de V.* zijn ook digitale enquêtes uitgevoerd en ook daar was de respons hoog. Ruim 50% van de benaderde adressen vulden de enquête in, waarin o.a. gevraagd werd hoe de voorstelling (gemaakt in coproductie met verschillende partners) was bevallen (waardering een 8.7), waar ze vandaan kwamen en of ze bereid zouden zijn om eerder te boeken, wanneer ze ons hiermee zouden helpen (ruim 50% gaf aan hiertoe bereid te zijn). 50% van de bezoekers gaf aan niet eerder een opera van HO te hebben bezocht. Kortom we bereikten met deze familieopera een behoorlijk nieuw publiek.

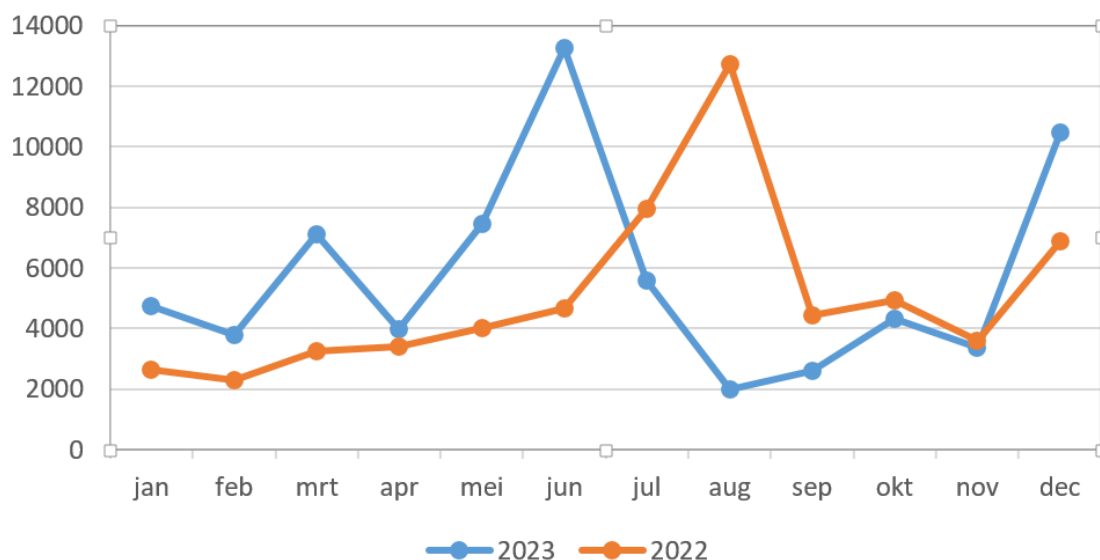
We are public | divers publiek

Vanaf 2022 werken wij samen met het platform 'We are public'. Niet alleen om meer kaarten te verkopen, vooral om een diverser publiek te bereiken. Deze organisatie verkoopt abonnementen die min of meer op dezelfde leest zijn geschied als de Cinefiel pas. Het publiek betaalt een maandelijks bedrag en mag dan (tegen zeer hoge kortingen naar voorstellingen. Maximaal kost een kaartje de leden 12,50 euro per kaartje. Zo hebben wij een nieuw publiek aangeboord, de bezoekers die op deze manier bij onze locatieopera kwamen waren bovendien veel jonger dan het doorsnee publiek. Al met al een zeer positief resultaat als je bedenkt dat ongeveer 10% van de bezoekers op deze manier bij onze voorstellingen terecht kwamen.

Website

In 2023 ontvingen wij in totaal 66k bezoekers op onze website. Dit is een kleine stijging ten opzichte van 2022 (56k websitebezoekers). De forse stijging van voorgaande jaren is nu meer afgenomen, zeer zeker komt dit door corona. In vergelijking: 2020 bezochten 16.450 bezoekers onze site. Steeds meer mensen bezoeken onze website via de mobiele telefoon. 58% van de bezoekers kijkt via mobiel, 42% kijkt via de desktop. In 2022 keek 50% van de bezoekers via mobiel en 45% via de desktop.

websitebezoekers www.hollandopera.nl

ARTISTIEKE PEERS

De producties die Holland Opera speelde in 2023 kregen allemaal aandacht van de landelijke pers.

Recensies

Odiezee | Trouw, Theaterkrant en NRC

Kersentuin | NRC, Volkskrant, Theaterkrant en Trouw

De Vos, de Raaf en het Meisje | Volkskrant en Theaterkrant

Reinaert de V. | Volkskrant, NRC en Theaterkrant

De volledige recensies vindt u op www.hollandopera.nl.

Er zijn publicaties en interviews voorafgaand aan de voorstellingen verschenen in:

* AD Amersfoort * De Stad Amersfoort *Scenes *Klassieke Zaken *Luister *Operamagazine * Podium | Radio Klassiek

4. STAKEHOLDERS

COLLEGA-ORGANISATIES

In 2023 werd met de onderstaande collega organisaties samengewerkt:

- *Mijs met de zwavelstokjes*: samenwerking met **Veldtwerk Films**
- *Kersentuin*: samenwerking met **Nederlands Blazers Ensemble** en **Staatsbosbeheer**
- *Proeve Hiphop Opera Xperience*: samenwerking met **DOX** en **Staatsbosbeheer**
- *Reinaert de V.*: samenwerking met **Duda Paiva Company** en **New European Ensemble**

KETENPARTNERS

Vanaf het moment dat wij ons gevestigd hebben in Amersfoort werken wij jaarlijks samen met **NEOS**; zij programmeren onze jeugdopera's in de Veerensmederij voor scholen uit Amersfoort en de directe omgeving.

Ook werkten wij samen met **Kunst Centraal**, deze instelling programmeert onze jeugdopera's in de regio Utrecht. Zij hebben er tevens voor gezorgd dat scholen uit bijv. Bunnik en Houten onze voorstellingen bezochten in de Veerensmederij.

MAATSCHAPPELIJKE PARTNERS

Holland Opera werkte in 2023 samen met 88 scholen uit het PO, VO en SO uit Amersfoort (e.o.) en de regio Utrecht.

In 2023 werd er samengewerkt met het **Soesterkwartier** voor het kinderkoor bij Reinaert de V.

Bij *Kersentuin* en *alle voorstellingen in de Veerensmederij* werd samengewerkt met een **50-tal vrijwilligers** uit Utrecht en Amersfoort e.o.

Stageplaatsen HO is een erkend opleidingsinstituut

Wij werken samen met:

- *Conservatorium Den Haag (afdeling zang)
- *Conservatorium Utrecht (afdeling zang)
- *Conservatorium Utrecht (docent muziek)
- *Codarts Rotterdam (afdeling dans)
- *Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (afdeling kunst en economie)
- *ArtEZ (educatie en theatermakers)
- *HU (Hogeschool Utrecht, afdeling marketing/communicatie)

PARTICULIERE FONDSEN

In 2023 kreeg HO ondersteuning van **stichting de Versterking** en het **Kf Heinfonds** voor de *Muziek Xpress*.

SPONSOREN

In 2023 werd HO gesponsord door **1A-Alternative**.

BUURTBEWONERS

Bij *Reinaert de V.* werd samengewerkt met de ABC-scholen uit het **Soesterkwartier**, de wijk naast de WagenWerkplaats waar ook HO haar huisvesting in de Veerensmederij heeft. Het kinderkoor trad op tijdens de voorstellingen van *Reinaert de V.* in december 2023.

Verder was kinderkoor met de *Climate Carols* te horen voorafgaand aan *Odiezee* in de foyer van de Veerensmederij (vond plaats in januari 2023).

Bij de voorstellingen in de Veerensmederij zijn 10-tal **vrijwilligers** betrokken uit Amersfoort e.o. Tijdens de voorstellingen in eigen huis bemannen zij normaal de bar, of zijn zij gastvrouw of gastheer, assisteren bij de kaartverkoop en publieksbegeleiding. Bij de opera op locatie waren circa 50 vrijwilligers betrokken (als bar personeel en begeleiding van het publiek).

5. SWOT

Sterkte intern

Holland Opera heeft een klein maar krachtig en energiek team van makers, spelers en productioneel medewerkers. Hoewel bijna geen van de makers en uitvoerenden bij het gezelschap in vaste dienst is, is er een grote betrokkenheid bij het werk en de continuïteit van Holland Opera. Met velen wordt al jaren intensief en succesvol samengewerkt binnen een creatief en innovatief proces. In 2023 is het vaste team op belangrijke vlakken (educatie en productie) vernieuwd wat een positieve impuls geeft aan ons gezelschap.

Het werk (zowel de voorstellingen als de educatieve trajecten) van Holland Opera hebben een hoge en constante kwaliteit. Zo worden (vrijwel) alle voorstellingen bezocht door meerdere landelijke kranten en scoort het gezelschap zowel bij de landelijke pers als het publiek hoog. Diverse artistieke partners vinden het interessant om met Holland Opera samen te werken; daarbij zorgen wij samen voor een versterking van de (jeugd)opera en het podiumaanbod in het algemeen.

De financiën van Holland Opera zijn altijd goed op orde. Er is een Raad van Toezicht die de vinger aan de pols houdt bij de directie en nauw betrokken is bij de huidige ontwikkelingen in en rond het gezelschap.

Door niet alleen jeugdopera te brengen, maar ook jaarlijks een grote locatieopera, hebben wij een gezonde financieringsmix. Deze locatieopera's genereren grote bezoekersaantallen en publiciteit. Ze zijn belangrijk voor de continuïteit van de jeugdopera's; de uitkoopsommen van jeugdvoorstellingen zijn laag en maken deze voorstellingen kwetsbaar. Wij zijn door onze jarenlange hoge eigen inkomsten goed gecompenseerd door het Rijk en hebben deze extra gelden ingezet om onze gemaakte afspraken na te komen.

Zwakte intern

Klein vast team en daardoor kwetsbaar. In 2020 is een zakelijk assistent aangesteld met de bedoeling dat deze door zou groeien tot onze nieuwe zakelijk directeur. Helaas heeft zij in het voorjaar (na de uitbraak van corona) besloten dat ze zich nog niet op deze manier wil vastleggen. In juni 2021 hebben wij het takenpakket van onze financieel medewerker uitgebreid met verschillende taken van een zakelijk assistent. Ook voor deze medewerker geldt een groeimodel. HO wil in de nabije toekomst verder investeren in extra vast personeel. Zowel op zakelijk gebied als van marketing als educatie.

Sterkte extern

HO is stevig verankerd in Amersfoort en Utrecht. De directie is goed in het onderhouden van relevante contacten; dit wordt gewaardeerd. Het gezelschap wordt structureel gesteund door de gemeente Amersfoort en beschikt over een karakteristiek eigen huis de Veerensmederij met een theaterzaal, foyer en kantoorruimtes. Door dit eigen huis kon HO snel acteren tijdens de coronajaren en vonden veel voorstellingen plaats in de Veerensmederij met gebruik van eigen techniek.

Voor diverse educatieve instellingen (Kunst Centraal – Provincie Utrecht, KunstBalie - Brabant, ArteMuse – Gelderland, H'Art – Haarlem e.o., Scholen in de Kunst – Amersfoort e.o.) is opera voor kinderen een belangrijk onderdeel van het kunstmenu. HO is voor deze instellingen een belangrijke partner.

Onze locatieopera's bereiken een groot publiek en zijn een belangrijke bron van publieksinkomsten.

Met ingang van 2021 is HO opgenomen in de BIS (landelijke Basis Infra Structuur) en in de 4-jaren regeling van de gemeente Utrecht.

Zo weten wij ons vanaf 2021 gesteund door de gemeentes Amersfoort en Utrecht. Een unicum in ons werkveld.

Zwakte extern

Ondanks het feit dat het op dit moment financieel goed gaat met HO is het niet zeker dat wij de financiële spankracht behouden. Zoals al naar voren kwam in de nieuwjaarstoespraak 2022 van de voorzitter van de Raad voor Cultuur is de bijdrage die de jeugdsector vanuit de overheid ontvangt minder dan de helft van wat een gezelschap dat louter voor volwassenen maakt ontvangt. Terwijl de kosten van een jeugdgezelschap even hoog zijn als van gezelschappen voor volwassenen en de publieksinkomsten lager omdat de kaartjes goedkoper zijn. Ondanks het feit dat de staatssecretaris heeft besloten om de subsidie voor jeugd te verhogen komt een bijdrage voor een jeugdgezelschap nog niet in de buurt van dat van een gezelschap voor volwassenen.

De jeugdprogrammering staat in Nederland onder grote druk. Er is bezuinigd op het programmeringsbudget van de theaters en er wordt minder jeugdtheater (met name het moeilijker aanbod, waartoe onze voorstellingen gerekend worden) geboekt.

6. FINANCIËEL

Holland Opera heeft conform de herziene begroting (Addendum) ingezet op producties, educatie, innovatie, talentontwikkeling en Fair Practice en Fair Pay. De financiële positie van Holland Opera is momenteel gezond. Wij gaan verder met het investeren in kwaliteit, innovatie, talentontwikkeling, naamsbekendheid en uiteraard blijven wij de codes hanteren.

EXPLOITATIERESULTAAT

Vanaf juni 2020 hebben wij compensatiegelden ontvangen in verband met Covid. Deze gelden waren niet alleen bedoeld om zzp'ers en werknemers te compenseren voor gederfde inkomsten (niet kunnen spelen of toeren door lockdowns) op het moment zelf, maar ook om nieuwe opdrachten te geven aan makers en uitvoerenden, zodat de sector draaiende blijft na Covid. In 2022 en 2023 hebben wij deze compensatiegelden geïnvesteerd in onze voorstellingen, zowel in publieksbereik als in het investeren in de spelers, makers en technici van de verschillende voorstellingen. Met name de kosten voor technici zijn aanzienlijk hoger geworden dan voor corona.

Er is in 2023 een bescheiden negatief resultaat gerealiseerd van – € 33.721, dit bedrag is gedekt door de bestemmingsreserves.

De uitgaven voor personeel en opdrachtnemers zijn hoger dan de begroting. Er is geïnvesteerd in extra vast personeel en de ZZP'ers (met name de technici) rekenen veelal hogere dagprijzen. Conform de CAO-theater en dans heeft HO de honoraria berekend, waarbij het brutobedrag wordt genomen waar een zzp'er (functie en ervaringsjaren) recht op heeft en dit is met 50% verhoogd.

Boekjaar 2021 was afgesloten met een positief resultaat waarmee diverse reserves zijn gevormd, conform de richtlijnen van OCW. Deze bestemmingsreserves zijn voor een groot deel ingezet voor 2022 en 2023. In 2023 is de bestemmingsreserve COVID volledig aangewend:

	2023	2022
Algemene Reserve	582.020 euro	472.067 euro
Nieuwe makers	23.000 euro	23.000 euro
Theatertechniek	86.020 euro	115.950 euro
COVID-19 gevolgen	-	112.075 euro
Gemeente Utrecht-Cultuurnota '21-'24	4.092 euro	5.761 euro

Planning eerste 6 maanden 2024

2024 beginnen wij met *Reinaert de V.* (zowel als kerstvoorstelling in de Veerensmederij en als grote zaal voorstelling op tournee door Nederland. In maart maken wij de film van de voorstelling.

In maart beginnen de voorbereidingen voor onze grote locatieopera *Bluebeard* in de Werkspoorkathedraal Utrecht. Hoe het ook gaat lopen, wij laten deze opera komende zomer doorgaan. Het is van belang voor onze samenwerking met de stad Utrecht, de publieksontwikkeling van ons gezelschap en onze artistieke en zakelijke ontwikkeling.

Wij hebben onze begrotingen richting OCW vanaf 2021 (OCW Addendum) herzien. Ieder jaar maakt HO eveneens een werkbegroting voor het komende jaar. De werkbegroting van 2024 is toegevoegd.

	Realisatie 2023	Begroting OCW 2023	Werkbegroting 2024
Publieksinkomsten	470.507	250.775	488.435
Overige directe inkomsten	2.092	30.000	10.000
Indirecte inkomsten	86.363	11.750	82.000
Coproductie vergoedingen	86.800	20.000	45.000
Ministerie OCW	715.321	640.075	724.716
Gemeente Amersfoort/ gemeente Utrecht	285.326	220.984	302.126
Incidentele subsidies en bijdragen Covid	10.900	85.000	-
Private fondsen & bijdragen	15.000	30.000	35.000
Sponsoring	30.000	45.000	35.000
Vrienden en giften	14.441	17.500	16.000
Totale baten	1.716.751	1.351.084	1.738.277
Beheerlasten	371.277	220.095	365.938
Activiteitenlasten	1.385.148	1.130.239	1.402.527
Totale lasten	1.756.425	1.350.334	1.768.465
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	- 39.675	750	-30.188
Rentebaten	5.954	- 750	5.000
Exploitatieresultaat	- 33.721	-	- 25.188

Hogere eigen inkomsten;

In 2023 heeft Holland Opera opnieuw meer publieksinkomsten gegenereerd dan begroot. Ondanks het feit dat er minder publiek kwam dan in de jaren voor Covid. We hebben het jaar gebruikt om ons publiek weer terug te winnen en nieuw publiek te vinden en flink ingezet op marketing. Wij hebben meer voorstellingen georganiseerd dan oorspronkelijk gepland, onze kleuteropera's genereren meer publiek dan verwacht en wij hebben coproducties gemaakt met zowel het Nederlands Blazers Ensemble als Duda Paiva Company en New European Ensemble.

De indirecte inkomsten zijn conform de jaren voor 2020. Er werden meer culturele en maatschappelijke activiteiten in de Veerensmederij georganiseerd, waardoor wij inkomsten uit verhuur techniek, uitleen personeel etc. ontvingen.

Negatief resultaat

Wij hebben bewust ingezet op extra investeringen in producties, publieksontwikkeling, talentontwikkeling, innovatie en educatie, hierdoor is een negatief exploitatieresultaat ontstaan. De Covid-19 bestemmingsreserve is, conform doelstelling OCW, volledig aangewend eind 2023. De directie en de RvT van Holland Opera vonden dit te verwachte negatieve resultaat gerechtvaardigd.

Ministerie OCW en compensatie i.v.m. Covid-19

De covid-gelden vanuit het ministerie van OCW, Utrecht en Amersfoort hebben ons in staat gesteld om in 2021-2024 onze mensen te betalen conform Fair Pay (CAO-T&D).

LIQUIDITEIT EN SOLVABILITEIT

Er zijn genoeg liquide middelen op de bank om aan de verplichtingen te voldoen. We hebben de liquiditeit en de solvabiliteit van Holland Opera berekend om de financiële stand van zaken te meten voor zowel de korte als lange termijn. De liquiditeit geeft de mate aan waarin verschaffers van kort vreemd vermogen uit de vlottende activa kunnen worden betaald. Een gezonde waarde is 1 of hoger. Holland Opera heeft in 2023 een liquiditeit van 3,12. Daarmee is de liquiditeit dus voldoende om aan de kortlopende verplichtingen te kunnen voldoen.

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het balanstotaal en het eigen vermogen op de balans. De streefnorm voor niet-financiële instellingen is tussen de 25% en 40%. In het boekjaar 2023 was de solvabiliteit van Holland Opera 73%.

7. SPREIDING

Voorstellingen in eigen beheer | spreiding

Al jaren brengt Holland Opera locatieopera's en kerstvoorstellingen uit in eigen beheer. De locatieopera's trekken niet alleen een regionaal publiek (lees Midden-Nederland), maar uit onderzoek blijkt dat gemiddeld 25%-30% van de bezoekers uit de overige regio's van Nederland komt. Door corona krijgt onze gebruikelijke grafiek een totaal ander gezicht. Wij hebben in 2023 maar één voorstelling (*Mijs met de zwavelstokjes*) buiten onze eigen regio kunnen spelen. Alleen deze voorstelling maakte een echte landelijke tournee. Alle overige voorstellingen vonden óf plaats in het eigen theater de Veerensmederij (*Odiezee en Reinaert de V.*) óf in Utrecht of de regio (*Kersentuin, De Vos, de Raaf en het Meisje en Mag ik meedoen?*). *De Vos, de Raaf en het Meisje* was nog wel te zien in Heerenveen, Haarlem en Heerlen.

Vanaf 2024 speelt Holland Opera weer een tournee in het voorjaar: *Reinaert de V.* 39 voorstellingen in de grote zaal, goed gespreid over het land.

En een tournee in het najaar: *Odiezee*. De verkoop van deze jeugdopera loopt nog.

De WagenWerkplaats en Veerensmederij op de kaart

Met ingang van 2 oktober 2010 is Holland Opera als stadsgezelschap van Amersfoort gevestigd in de Veerensmederij. Daarnaast is een van de taken van het gezelschap het aanjagen van de activiteiten op de Wagenwerkplaats, het terrein waar het gezelschap gevestigd is. Uitgangspunt is om (vrijwel) alle première's en de kerstvoorstellingen in de Veerensmederij te spelen en daarnaast i.s.m. de Veerensmederij voor gastbespeeling te zorgen en schoolvoorstellingen van Holland Opera te spelen. De première's van de locatieopera's vinden plaats in Utrecht.

Internationalisering

Onze opera's worden uitgevoerd door andere gezelschappen internationaal. Zo bracht Opera Mannheim en de Opera van Düsseldorf onze *Romeo und Zeliha* (2014 – 2020). Verder speelde *4 Muskietiers* in Mannheim (2015), *Roodhapse* in Aarhus (2017) en *Eendje Buitenbeentje* op het GrowOp festival in Aarhus (2019). Door corona is dit allemaal op een laag pitje komen te staan, de grenzen waren immers gesloten.

De ambitie om internationaal te laten zien wat de mogelijkheden zijn met nieuwe ontwikkelde jeugdopera (zowel artistiek als educatief) pakken wij vanaf 2022 weer op bij platforms als RESEO (European Network for Opera, music and dance Education) en Opera Europa. Onze jeugdopera *Mijs met de zwavelstokjes* is genomineerd voor de YAM-award 2022 (Europese opera prijs).

Voor mogelijkheden op gebied van coproduceren hebben wij inmiddels contact met Aalto Operatheater Essen.

Kinderen en jongeren komen niet of nauwelijks in aanraking met andere kunstvormen die zo veeleisend en tegelijkertijd zo mindblowing zijn als opera. De zang en muziek werkt in op hun emoties, terwijl het verhaal hun belevingswereld verrijkt. Het beleven van een opera van Holland Opera is een sterke sensorische ervaring voor een jong publiek.

Birgitte Holt Nielsen | producent jeugdopera Den Jyske Opera Denemarken | organisator GrowOP festival

Eigeninkomsten percentage

De jaren 2017 – 2019 behaalde Holland Opera een EIP van boven de 56%. In 2023 heeft ons publieksbezoek zich voor een groot deel hersteld. Onze indirecte inkomsten zijn weer op het niveau van voor corona en ook onze publieksinkomsten zijn weer bijna op het niveau van 2019. Als resultaat is de EIP van 2023 41,08% (Eigen inkomsten/totale inkomsten*100%).

De AIQ (de Andere inkomensquote) wordt als volgt berekend: (totaal baten – subsidie OCW)/Totaal baten = 58%

Werkgeverschap en personeelsbeleid

HO is aangesloten bij de NAPK, de Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten. Dit is de branchevereniging van de professionele podiumkunstproducenten in Nederland.

HO staat voor een eerlijke beloning van haar medewerkers in loondienst en zzp'ers vanuit de gedachte dat investering in mensen noodzakelijk is voor een stabiele en duurzame sector. We volgen de CAO Toneel & Dans (CAO TD) bij betaling van ondersteunend personeel. We gebruiken de inschaling conform de definities van de functies zoals ze beschreven zijn in deze CAO en berekenen de regel waarin de werknemers uitkomen aan de hand van hun ervaringsjaren.

Externe opdrachten en inhuur lopen via overeenkomsten binnen wet- en regelgeving en de gehanteerde, marktconforme tarieven worden afgeleid uit de CAO TD. Afspraken over auteursrecht, aanvullende vergoedingen en werkomstandigheden worden met makers en uitvoerenden besproken en bij overeenkomst vastgelegd.

Ons vaste personeel bestaat uit 8 personen (3 mannen, 5 vrouwen). 5 zijn praktisch en 3 zijn theoretisch opgeleid. Functies: artistieke leiding, zakelijke leiding, zakelijk assistent/financiën, productie leider, productieassistent, educatie en participatie, marketing/communicatie, bureau/kassa medewerker. Allen hebben naast specifieke vakinhoudelijke kennis ook een passie voor muziek.

Zzp'ers

HO heeft een krachtig en energiek poule van makers, spelers en productioneel medewerkers. Hoewel bijna geen van de makers en uitvoerenden bij het gezelschap in vaste dienst is, is er een grote betrokkenheid bij het werk en de continuïteit van HO. Met velen wordt al jaren intensief samengewerkt binnen een creatief en innovatief proces.

Van de uitvoerende medewerkers (musici, dansers, regisseurs, choreografen etc.) wordt het honorarium berekend conform de CAO-TD (ingeschaald per productie n.a.v. functie en ervaringsjaren) en als zzp'er betaald. Een passend CAO- brutobedrag wordt met 50% opgehoogd. Mocht een uitvoerende niet zelfstandig zijn dan wordt deze (tijdelijk) in dienst genomen. Verder ontvangen technici, ontwerpers en dramaturgen honoraria gebaseerd op dagprijzen.

Stagiaires worden intensief begeleid en stellen vooraf zelf een ontwikkelplan op. Het proces wordt gemonitord en geëvalueerd na afloop. Stagiaires ontvangen een stagevergoeding conform de CAO TD.

Sociale veiligheid; veilige werkomgeving en vertrouwen

Onze zakelijk assistent heeft een cursus Vertrouwenspersoon gevolgd en is vertrouwenspersoon voor de zzp'ers en vrijwilligers. Bureau Punt Uit is een extern bureau waar het vaste personeel terecht kan in het geval van grensoverschrijdend gedrag. Ook heeft de voorzitter van de RvT of een van de andere leden jaarlijks een gesprek met de verschillende werknemers waarbij de codes en met name veiligheid uitgebreid aan bod komen.

De voorzitter van de RvT is tevens beschikbaar voor gesprekken op aanvraag over zaken die raken aan aspecten van sociale veiligheid.

De artistiek directeur volgt momenteel de leergang sociale veiligheid bij Coaching in Cultuur.

Iedere zzp'er die bij HO een overeenkomst aangaat ontvangt een mail hoe er wordt omgegaan met sociale veiligheid op de werkvloer. Dit gebeurt (nogmaals) live door de vertrouwenspersoon voorafgaand aan de eerste repetitie. Ook op de website is duidelijk beschreven hoe wij een veilige werkomgeving garanderen.

Versterken organisatie en scholing personeel

Ons personeel wordt gestimuleerd om zich bij te scholen op hun vakgebied en breder. In 2022 en 2023 is het vaste team op belangrijke expertise (marketing, financieel, educatie) vernieuwd, wat een positieve impuls geeft aan ons gezelschap. Er zijn door medewerkers de afgelopen jaren scholingsprogramma's op het gebied van beleidsontwikkeling, veiligheid op de werkvloer, marketing en educatie gevolgd. In de toekomst zullen wij dit beleid continueren.

Diversiteit en Vertrouwen

We streven naar een inclusieve en diverse samenstelling van ons vaste team, als een afspiegeling van onze samenleving. Met in de vaste kern zeven vrouwen en zes mannen hebben we een gebalanceerde sekse-verhouding. De leeftijd van vrijwilligers strekt van 18 tot 70 jaar. Onze vaste medewerkers brengen verschillende opleidingsniveaus en achtergronden met zich mee.

We zijn een erkend opleidingsinstituut en bieden stageplekken (MO, HO, WO) aan diverse opleidingen.

Werkzame personen	Huidig boekjaar			Vorig boekjaar		
	aantal pers	aantal fte / uren	bedrag	aantal pers	aantal fte / uren	bedrag
Uren werkweek fte		1 fte = 40 uur			1 fte = 40 uur	
Werknemers in vaste dienst (onbepaalde tijd)	4	3,61 fte	€ 334.563	4	3,61 fte	€ 308.959
Werknemers in tijdelijke dienst (bepaalde tijd)	5	1,7 fte	€ 101.872	5	1,93 fte	€ 110.816
Ingehuurde zelfstandigen /freelancers	82	6,78 fte/ 14.101 uur	€ 440.669	105	10,3 fte/ 21.506 uur	€ 579.394
Overige werkzame personen		fte	€ -		fte	€ -
Stagiair(e)s	0	0 fte	€ -	0	0 fte	€ -
Vrijwilligers	50	2 fte		50	2 fte	

Transparantie

De jaarverslagen van de afgelopen 5 jaar zijn openbaar en te downloaden via www.hollandopera.nl. Verder onderschrijven we ook op onze website de drie codes.

Elke tijdelijke opdrachtnemer die voor ons werkt krijgt de optie aangeboden om een arbeidsovereenkomst van korte duur aan te gaan. We merken dat bijna iedereen, van technici tot musici, de voorkeur geeft aan factureren als zzp'er. We blijven de mogelijkheid aanbieden, maar luisteren naar de wensen van elk individu.

Het evalueren van projecten en processen gebeurt op regelmatige basis. Zoals genoemd in de Code Culturele Governance evalueren zowel de RvT als de vaste medewerkers jaarlijks hun functioneren. Met samenwerkingspartners wordt na afloop van een project een evaluatie gehouden. Het streven voor 2021-2024 is om deze project-evaluaties ook te houden met uitvoerenden en vormgevers.

CODE DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Personeel & Programma

Diversiteit en Vertrouwen

We streven naar een inclusieve en diverse samenstelling van ons team, als een afspiegeling van onze samenleving. Met in de vaste kern zeven vrouwen en zes mannen en in de RvT drie vrouwen en drie mannen hebben we een gebalanceerde sekseverhouding. De leeftijd van vrijwilligers strekt van 18 tot 70 jaar. Onze vaste medewerkers brengen verschillende opleidingsniveaus en achtergronden met zich mee.

We zijn een erkend opleidingsinstituut en bieden stageplekken (MO, HO, WO) aan diverse opleidingen.

Werving

We werven actief op een diverse samenstelling, zowel voor het ondersteunende team als voor de makers, spelers en samenwerkingspartners. Wij zoeken bewust, met inzet van ons brede netwerk, naar mensen die creatief- en maatschappelijk betrokken zijn en naast vakinhoudelijke kennis een passie voor muziek meebrengen.

Al onze vacatureteksten bevatten een actieve aanmoediging voor mensen met een multiculturele achtergrond. Daarnaast werven we onze dansers en musici niet alleen nationaal maar ook via internationale platformen zoals Musicalchairs en The Place. Wij zijn aangesloten bij PACT Utrecht.

Diversiteit nieuwe jeugdoperamakers

Om een divers aanbod van makers te ontdekken continueren wij ons talentontwikkelingstraject. Via een Pitch stellen nieuwe jeugdoperamakers zich aan ons voor. Het artistieke kernteam maakt een selectie en geeft hen de kans zich te presenteren via een korte Proeve. Hierdoor krijgen de nieuwe makers de kans om te zoeken naar hun toon in de jeugdopera. Dit proces wordt begeleid door ons artistiek kernteam zodat wij onze kennis en expertise kunnen delen. Uitgangspunt is dat zij hun eigenheid niet verliezen (verrijking van het genre) en kunnen kijken of ze werkelijk feeling met het métier hebben.

De makers van een Proeve krijgen budget (fair pay) en tijd (2 weken) om te werken aan een presentatie van circa 15 minuten. Wij streven bij het uitschrijven van de jeugdopera-Pitch naar diversiteit in leeftijd, gender, discipline en culturele achtergrond.

Alle mensen met wie wij werken dragen samen inhoudelijk bij aan het programma. Personeel en programma zijn onlosmakelijk verbonden waardoor een divers personeelsbestand ook voor een divers programma zorgt; onze activiteiten representeren onze makers en vice versa.

Publiek & Partners

Sinds 2022 werken wij samen met het *We are public*-platform voor de jeugdopera's in eigen beheer. WAP werkt met betaalde abonnementen voor entree. Verder bieden wij via de Voedselbank gemiddeld 20 kaarten per voorstelling aan om zo eveneens mensen met weinig middelen te bereiken en kennismaking te bieden met theater en opera.

Ons eigen theater de Veerensmederij heeft een ringleiding om ook slechthorenden te kunnen ontvangen en is volledig drempelloos. In dit theater en bij de locatieopera's zijn altijd aparte rolstoelplaatsen en worden voor mensen die slecht ter been zijn ook rolstoelen bij de ingang aangeboden.

Het spelen van schoolvoorstellingen (PO, VO, SO) is een van onze speerpunten. We bereiken hiermee een jong, multicultureel publiek. Door samen te werken met partners vanuit verschillende disciplines bieden we een meer divers aanbod. De komende jaren houdt dit prioriteit.

Duurzaamheid

HO heeft zich aangesloten bij 'Te zijn of niet te zijn' (zie pag. 21 en 22 van het plan). Zelf zijn we ons zeer bewust van onze ecologische footprint. We werken in de Veerensmederij uitsluitend met LED-licht, stimuleren zowel ons vaste personeel als onze zzp-ers en publiek om met het OV te gaan, (de Veerensmederij ligt op loopafstand van het station). En bij onze opera's op locatie bieden we ons publiek de gelegenheid om met het OV of op de fiets te komen. Ook onze horeca is duurzaam, wij gebruiken geen plastic, en bieden fairtrade koffie en thee, biologische wijnen en bieren en biologische sapjes.

In het communicatieproces wordt bewust zo veel mogelijk gebruik gemaakt van e-marketing. Er is zorgvuldig uitgezocht hoeveel drukwerk per productie noodzakelijk is om het milieu zo min mogelijk te belasten. Binnen het technische proces van de locatieopera's wordt gewerkt met theater-Led verlichting, een duurzame manier om het toneelbeeld te versterken met gebruikmaking van zo min mogelijk elektriciteit.

SAMENSTELLING BESTUUR, DIRECTIE, RAAD VAN TOEZICHT

DIRECTIE

Joke Hoolboom en Niek Idelenburg stonden samen aan de wieg van Holland Opera (toen nog Xynix Opera) en brachten in 1994 de eerste jeugdopera uit. In 2001 is het gezelschap van Amsterdam naar Utrecht verhuisd en is er een zakelijk leider aangesteld (naast de algemeen directeur en artistiek directeur). De zakelijk leider was o.a. verantwoordelijk voor de verkoop van de voorstellingen, fondsenwerving en de financiële administratie. In 2012 is besloten om dit model te verlaten en sindsdien wordt de verkoop afwisselend door een theaterbureau gedaan (Slot, Frontaal) en in eigen beheer. Voor de begrotingen en sponsor- en fondsenwerving is de algemeen directeur verantwoordelijk. Op financieel gebied wordt Holland Opera gesteund door Buro Zaken (financiële administratie).

Geertje van Raak is in 2023 gestart als zakelijk assistent.

Niek Idelenburg is artistiek directeur en hoofd Educatie bij Holland Opera.

Als artistiek directeur is Niek o.a. verantwoordelijk voor het (laten) arrangeren/componeren van de producties en voor het scouten van (jong) talent. Zelf arrangeerde hij een aantal Russische meesterwerken (Moussorgsky, Tsjaikovski, Prokofiev) tot kameropera voor kinderen en componeerde hij *Vliegende Hollander*, *Dwaalhuis* en de moderne delen in *Divorce of Figaro*. Zijn muziek wordt uitgegeven door Donemus. Verder heeft Idelenburg voor Holland Opera de succesvolle educatieprogramma's *Muziek Xpress* en *Tafelmuziek* ontwikkeld <https://vimeo.com/212103278>

Niek is coach van jonge ensembles voor het Festival Oude Muziek. Tevens begeleidt en dirigeert hij, samen met o.a. Maarten Koningsberger en Marcel Rejjans als vocal coaches, het talentenproject voor jonge zangsolisten georganiseerd door de Noorderkerkconcerten Amsterdam.

Niek is bestuurslid van Amersfoort Klassiek, dat gezamenlijke afstemming en promotie van klassieke muziek in de breedste zin van het woord in Amersfoort voorstaan. Ook maakt hij deel uit van het DAC; het officieuze overlegorgaan van directies van de Amersfoortse culturele basisinstellingen.

Verder is hij lid van de beleidsraad van NEOS, het centrum voor educatie van de gemeente Amersfoort.

Artistiek directeur Niek Idelenburg volgt momenteel de leergang sociale veiligheid bij Coaching in Cultuur.

Joke Hoolboom is algemeen directeur en regisseur bij Holland Opera.

Als algemeen directeur en zakelijk leider heeft Joke er i.s.m. Niek Idenburg voor gezorgd dat Holland Opera het eigen theater de Veerensmederij in Amersfoort kon betrekken in 2010 en dat het gezelschap in 2017 opgenomen is als Culturele Basisinstelling in deze gemeente. Vanaf 2021 is HO eveneens opgenomen als BIS-instelling (onderdeel van de landelijke Basis Infrastructuur) bij het Ministerie van OCW en ontvangt Holland Opera meerjaren subsidie van de gemeente Utrecht. Joke doet de contractbesprekingen met de diverse musici en makers en stuurt het team van Holland Opera aan. Zij wordt hierbij geassisteerd door de assistent zakelijk leiding Geertje van Raak. Op dit moment is zij verantwoordelijk voor het fondsen- en sponsoring beleid van Holland Opera en bepaalt zij samen met artistiek directeur Niek Idenburg en in overleg met de Rvt de koers van Holland Opera.

Als regisseur scout en coacht zij nieuwe jeugdopera-makers i.s.m. Niek Idenburg. Zij bezoekt regelmatig de afstudeervoorstellingen bij de verschillende vakopleidingen voor jonge makers en musici om nieuw talent te ontdekken. Tevens bezoekt zij (muziek)theatervoorstellingen van nieuwe gezelschappen als Konvooi.

Zij regisseerde tal van jeugdopera's en grote opera's op locatie. Ze schreef ook een aantal libretti, waaronder de succesvolle producties: Vliegende Hollander, Divorce of Figaro, Roodhapje, 4 Musketers en King Lear.

Eventuele regieopdrachten bij derden gaan in goed overleg met de Rvt van Holland Opera.

Joke is voorzitter van de Gebruikersvereniging WagenWerkplaats; het voormalige NS-terrein in Amersfoort, waar de Veerensmederij is gevestigd. En is als voorzitter medeverantwoordelijk voor gesprekken met gemeente, NS en de (potentiële) projectontwikkelaar van dit terrein, om hierin de belangen van de al gevestigde bedrijven op de WagenWerkplaats te behartigen.

Tot voor kort was Joke lid van het bestuur van Muziektheater de Veerensmederij (MDVS), de stichting die verantwoordelijk is voor de externe programmering in de Veerensmederij. Samen met het bestuur en een strateeg heeft zij geijverd om MDVS als culturele basisinstelling in Amersfoort op te laten nemen. Eind 2023 is door de gemeente besloten om MDVS vanaf 2025 als culturele basisinstelling op te nemen. Joke is inmiddels, nadat het bestuur een goede vervanger had gevonden, uit het bestuur gestapt.

De directie van Holland Opera wordt beloond conform de CAO-toneel & dans.

Stappenplan

In het kader van de continuïteit van HO en overdracht van het gezelschap aan een nieuwe generatie ontwikkelen wij een stappenplan. Doel is om op de middellange termijn de artistieke leiding over te dragen. De eerste stap is om in 2025 het artistieke team uit te breiden. Een volgende stap (streven: 2028) wordt een andere invulling van het zakelijk leiderschap dat momenteel onder de algemene directie valt.

RAAD VAN TOEZICHT HOLLAND OPERA

Vanaf 2017 werkt HO met een Raad van Toezicht (RvT) en een directie, waarbij middels een bestuursreglement en een reglement voor de RvT de scheiding tussen besturende en toezichthoudende taken is gewaarborgd (deze zijn op te vragen via info@hollandopera.nl). De reglementen zijn in constante ontwikkeling. Naast de voorschriften die vanuit de codes aangescherpt worden is HO hier zelf altijd actief mee bezig.

De RvT bestaat uit 3 vrouwen en 3 mannen die functies bekleden in de advisering, cultuur, onderwijs/juridische zaken, bedrijfsleven, branding en financiën. Over het geheel genomen een divers samengestelde RvT die voor de directie op tal van vlakken als klankbord fungeert.

Eind 2024 neemt een van onze leden afscheid. Werving van nieuwe leden gebeurt transparant, via een breed gepubliceerde vacature en/of waar nodig wervingsbureaus. Ook zijn wij hierover in contact met PACT Utrecht om zoveel mogelijk op diversiteit te scouten.

De dagelijkse leiding is in handen van de tweehoofdige directie (artistiek en zakelijk), waarbij de RvT als toezichthouder en klankbord fungeert. Het functioneren van dit model wordt jaarlijks door de directie en de RvT geëvalueerd.

Ieder jaar vindt er onder leiding van de voorzitter en een van de leden van de RvT een functioneringsgesprek plaats met de directie (afzonderlijk). Hierbij komt (naast artistieke-, educatie-, talent- en financiële ontwikkeling) ook de veiligheid op de werkvloer uitgebreid aan bod.

Naam	Functie	Eerste benoeming	Start search	Gefaseerde aftreding
Dhr. F. Rijna	Voorzitter	21-9-2017	Q1-23	Q1-24
Mw. M.H.J. Blott	Lid	07-12-2023	Q2-27	Q4-27
Mw. J. Franken	Lid	21-9-2017	Q4-23	Q3-24
Mw. N. Repko	Lid	8-6-2023	Q1-24	29-2-2024 afgetreden
Dhr. C. van Veen	Lid	1-9-2021	Q3-24	Q1-25
Dhr. M. Hassink	Lid	6-12-2022	Q4-25	Q1-26

In 2017 heeft Holland Opera de governance gewijzigd van een bestuursmodel naar een model met een RvT. Op 17 juni 2023 is ons RvT lid Hiske Land tot ons grote verdriet na een kort ziekbed overleden. In overleg met de RvT is in juni 2023 Ninske Repko aangetreden als lid van de RvT. Mirjam Blott is in december 2023 aangetreden en zal bij de RvT vergadering van maart 2024 Freek Rijna als voorzitter opvolgen.

In februari 2024 kreeg de RvT en het bestuur bericht van Ninske Repko dat zij een baan aangeboden kreeg bij het Fonds Podiumkunsten, hiermee zou mogelijke belangenverstrengeling ontstaan. Zij heeft dan ook besloten per 29 februari 2024 uit de RvT te treden. Voor haar positie wordt nu vervanging gezocht.

Funcities en nevenfuncities

Freek Rijna, voorheen CEO Friesland Campina

Nevenfuncities

- voorzitter van de Raad van Commissarissen bij Sligro Food Group
- lid van de Raad van Commissarissen van CRV
- lid van de Raad van Beheer van Royal Cosun

Jeannette Franken, partner en oprichter BeCore Governance

Nevenfuncities

- Raad van Commissarissen bij Altfin

Cok van Veen, zelfstandig financieel adviseur

Martijn Hassink, directeur en eigenaar van Concreet Geeft Vorm

Ninske Repko, projectmanager Denktank Nederlandse School voor Openbaar Bestuur t/m 29 februari 2024

Mirjam Blott, eigenaar De Culturele Zaak

Nevenfuncities

- Commissaris Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel N.V.
- Lid Raad van Toezicht Museum Arnhem
- Voorzitter Stichting Nationale Archeologiedagen

Comité van aanbeveling

Dhr. Lucas Bolsius | burgemeester Amersfoort

Dieuwertje Blok | presentatrice Radio 4 en Sinterklaasjournaal

Johan Dorrestein | voormalig zakelijk directeur Cello Biënnale en Nederlands Blazers Ensemble

TOEPASSING CODE CULTURAL GOVERNANCE

Code Cultural Governance en toelichting Holland Opera | vastgesteld door Rvt en bestuur 7 juli 2020, aangepast 7 december 2023.

Onderstaand worden de 8 principes van de Code Cultuur vermeldt met daaronder de toelichting en toepassing van Holland Opera op deze principes en, waar nodig, op de aanbevelingen.

Principe 1

De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.

Toelichting en toepassing **Holland Opera**:

De maatschappelijke omgeving van Holland Opera (HO) is divers, evenals de kring van externe belanghebbenden. Holland Opera heeft zowel een educatie- als een verbredingsdoelstelling:

- Holland Opera bereikt alle lagen van de bevolking door het spelen van besloten voorstellingen voor scholen. Educatieprojecten worden voor diverse doelgroepen gemaakt: PO, SO en VO. Met haar vernieuwende manier van opera bereikt Holland Opera een divers publiek, waaronder mensen die doorgaans niet naar opera gaan.

- Holland Opera werkt bij haar voorstellingen bewust samen met verschillende partners uit het culturele veld; van breakdance tot klassiek ballet, van jazz en dance tot modern klassiek. Hiermee zet ze bewust in op verbreding van de doelgroep en draagt Holland Opera culturele waarden over op een breder publiek.

Principe 2

De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan (pas toe én leg uit). De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd van af (pas toe óf leg uit).

Toelichting en toepassing **Holland Opera:**

Holland Opera onderschrijft de code en past de principes toe. Holland Opera volgt de aanbevelingen op voor zover mogelijk voor een organisatie van beperkte omvang. De motivatie van afwijkingen van de aanbevelingen wordt in deze toelichting gegeven.

Principe 3

Bestuurders en toezichhouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstremming, vermijden ongewenste belangenverstremming en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen. Bestuurders en toezichhouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

Toelichting en toepassing **Holland Opera:**

Holland Opera is een stichting met een directie/bestuur en een Raad van Toezicht en heeft een Directiereglement en een Raad van Toezicht Reglement vastgesteld, beiden opvraagbaar via info@hollandopera.nl. Hierin staan tevens regels om ongewenste belangenverstremming in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren en te vermijden en om te waarborgen dat bestuurders en toezichhouders op een transparante en zorgvuldige wijze omgaan met eventuele tegenstrijdige belangen. Het overzicht van de aanstellingstermijnen van de RvT is opgenomen in het jaarverslag.

De directie vormt (naast de algemene en zakelijk leiding) tevens de artistieke leiding. Dit is, gezien de beperkte omvang van Holland Opera, een logische situatie. Momenteel is er een assistent zakelijk leiding aangesteld, het streven is om in 2025 -2028 een zakelijk directeur aan te stellen ter uitbreiding van het bestuur.

Artistiek directeur en artistiek leider Niek Idenburg is tevens dirigent bij het Amsterdams Bach Consort. Deze functie versterkt zijn positie, hij leert er jong talent kennen dat hij vervolgens weer kan inzetten bij Holland Opera. Algemeen directeur en zakelijk leider Joke Hoolboom wordt regelmatig benaderd als regisseur voor derden en overlegt dit altijd met de RvT. Dit is een mogelijkheid tot verdieping in het veld.

De directie is bovendien actief bezig met talentontwikkeling op haar expertisegebieden (regie/directie/muziek/ zang) en zorgt op deze manier voor kennisontwikkeling en continuïteit van het gezelschap, dit alles in overleg met de RvT.

Principe 4

Bestuurders en toezichhouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

Toelichting en toepassing **Holland Opera:**

Holland Opera heeft een Bestuur/directie en een Raad van Toezicht. Voor beide organen is een reglement vastgesteld; het directiereglement en het RvT-reglement. Deze beide reglementen zijn opvraagbaar bij de directie van HO. (info@hollandopera.nl).

Holland Opera heeft sinds 2017 een Raad van Toezicht model. Holland Opera heeft het toen gecombineerde bestuur omgezet in de Raad van Toezicht en een apart bestuur/directie.

De huidige bestuurders zijn de vroegere uitvoerende bestuursleden (directie).

Het overzicht van de aanstellingstermijnen van de RvT is opgenomen in het jaarverslag. Een lid van de RvT wordt (conform het Reglement van de Raad van Toezicht) aangesteld voor (in principe) 4 jaar met de mogelijkheid om deze periode eenmalig te verlengen.

De directie stelt per 2025 een uitbreiding van het artistieke kernteam aan in het kader van de continuïteit van Holland Opera en overdracht aan een volgende generatie. Doel is om op de middellange termijn de artistieke leiding over te dragen.

Een volgende stap (streven 2028) wordt een andere invulling van het zakelijk leiderschap dat momenteel onder de algemene directie valt.

Principe 5

Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

Toelichting en toepassing **Holland Opera:**

De directie bestaat thans uit twee leden met beiden een contract voor onbepaalde tijd dat conform de CAO-Toneel&Dans wordt ingevuld. De verantwoordelijkheden en werkwijze zijn nader vastgesteld in het bestuursreglement. Gezien de historie, beperkte omvang en de belangrijke rollen, kennis en ervaring is dit voor Holland Opera een acceptabele governance. De RvT evalueert jaarlijks het functioneren van de directie. De directie heeft functioneringsgesprekken met vaste werknemers en project-evaluatiegesprekken met projectmedewerkers. Er is regelmatig overleg met educatie- en artistieke partners. Tevens heeft de directie, soms samen met RvT leden, gesprekken met externe belanghebbenden zoals subsidieverstrekkers en sponsors.

Principe 6

Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.

Toelichting en toepassing Holland Opera:

De directie schept de randvoorwaarden voor een goede en veilige werkomgeving, betreft hierbij de interne belanghebbenden en werkt conform de Code Culturele Diversiteit en past de Fair Practice code toe. De directie hanteert de CAO-TD als uitgangspunt voor het beloningsbeleid en legt verantwoording af in het bestuursverslag, onder meer over de besteding van financiële middelen. Eventuele onregelmatigheden in de organisatie kunnen worden gemeld aan de Voorzitter van de RvT.

In 2022 is er een vertrouwenspersoon aangewezen voor alle zzp'ers waarmee HO werkt. De zakelijk assistent heeft hiertoe de benodigde cursus gevolgd. Voor het vaste personeel is HO aangesloten bij Bureau Punt Uit.

Principe 7&8

De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, als klankbord fungerende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

Toelichting en toepassing Holland Opera:

De RvT houdt toezicht op de directie en staat de directie waar nodig met raad bij. De verantwoordelijkheden en werkwijze zijn nader vastgesteld in het RvT-reglement. Jaarlijks evalueert de RvT haar functioneren, met input van de directie. De RvT is onbezoldigd actief, buiten een beperkte reiskostenvergoeding. Een overzicht van nevenfuncties staat in het jaarverslag.

De RvT dient uit minimaal drie leden te bestaan en bestaat op 31 december 2023 uit 6 leden. De leden komen uit verschillende disciplines die noodzakelijk zijn voor goed toezicht, te weten accountancy (financiële controle), bedrijfsleven (bedrijfsmatige controle, netwerk bedrijfsleven), advisering op o.a. gebied van cultural governance, communicatie, cultuur en openbaar bestuur.

Amersfoort, 5 maart 2024

Joke Hoolboom
Algemeen/zakelijk directeur | bestuurder

Niek Idelenburg
artistiek directeur | bestuurder

Verslag Raad van Toezicht 2023

De Raad van Toezicht heeft in haar toezichthoudende rol een aantal thema's waar gedurende het jaar aandacht aan wordt besteed. Daarbij wordt gewerkt met een jaarkalender die ervoor zorgt dat er geen thema's onbesproken blijven. De agenda wordt naast de punten in de jaarkalender aangevuld met actualiteiten vanuit komende of lopende producties of zoals in de afgelopen jaren met de impact van Covid op Holland Opera en de culturele sector als geheel.

In 2023 is in het bijzonder aandacht besteed aan de tussentijdse evaluaties met het ministerie van OCW en de Raad voor Cultuur, de investeringen in het herstel van de bezoekersaantallen van de voorstellingen van Holland Opera en de voorbereidingen voor de cultuurnota periode (2025 – 2028). Bewust is met het bestuur gekozen voor het investeren in marketing en communicatie, de kwaliteit van de voorstellingen en natuurlijk weer in jong talent. Die investeringen hebben zich uitbetaald want naarmate het jaar vorderde zagen we de bezoekers terugkomen en uiteindelijk bezochten in 2023 meer dan 18000 bezoekers de voorstellingen van Holland Opera.

Naast de reguliere onderwerpen tijdens de vergaderingen heeft de RvT samen met het Bestuur vergaderd om meer tijd en aandacht te geven aan de zelfevaluatie van de RvT en de evaluatie van de directie.

In 2023 heeft de Raad van Toezicht 4 keer vergaderd. Behalve de bovengenoemde onderwerpen waren de belangrijkste onderwerpen die besproken zijn:

- *Gang van zaken in 2023 en plan 2024*
- *Beleid en plannen Holland Opera 2025 – 2028 incl. stappenplan versterking artistieke kern en zakelijk leiderschap*
- *Financiën*
- *(huidige en toekomstige) vermogenspositie in relatie tot investering in innovatie, talentontwikkeling en artistieke verdieping(zoals ook eerder reeds genoemd)*
- *Jaarrekening en Jaarverslag*
- *Sponsoring*
- *Code Cultural Governance*
- *Veiligheid op de werkvloer*
- *Internationalisering*
- *Algemene verordening gegevensbescherming (privacy)*
- *Stand van zaken samenstelling Holland Opera team.*

Op 17 juni 2023 is ons RvT lid Hiske Land tot ons grote verdriet na een kort ziekbed overleden. In overleg met Hiske en de RvT is in juni 2023 Ninske Repko aangetreden als lid van de RvT. Mirjam Blott is in december 2023 aangetreden en zal bij de RvT vergadering van maart 2024 Freek Rijna als voorzitter opvolgen.

De Raad van Toezicht bekleedt daarmee functies in algemeen management, advisering, cultuur, juridische zaken, marketing/communicatie en financiën. Over het geheel genomen een divers samengestelde Raad van Toezicht die de directie op tal van vlakken kan adviseren.

Voorzitter Freek Rijna is actief betrokken bij de vertegenwoordiging van Holland Opera richting het Ministerie van OCW, gemeente Amersfoort, gemeente Utrecht en sponsors. Hij heeft regelmatig overleg met de directie en medewerkers van Holland Opera. Zoals eerder vermeld zal hij deze activiteiten overdragen aan Mirjam Blott.

Martijn Hassink brengt veel expertise op het gebied van marketing, branding en communicatie mee.

Jeannette Franken heeft een meer algemene rol en brengt vooral expertise in op het gebied van governance. Zij is met name betrokken geweest bij de herformulering van de implementatie van het code-beleid bij Holland Opera.

Mirjam Blott is toegetreden tot de RvT in december 2023. Zij is nauw betrokken geweest bij de formulering van het beleid van Holland Opera voor de periode 2025-2028 en neemt in 2024 zoals reeds vermeld de taken van Freek Rijna over als voorzitter. Cok van Veen, financieel expert, komt regelmatig (altijd voorafgaande aan een RvT vergadering) samen met het administratiekantoor van HO en de zakelijk leiding om de vinger aan de pols te houden wat betreft de financiën van HO. De korte cv's van de leden van de RvT staan vermeld in het bestuursverslag.

Een lid van de RvT wordt (conform het Reglement van de Raad van Toezicht) aangesteld voor (in principe) 4 jaar met de mogelijkheid om deze periode eenmaal te verlengen. Afgesproken is dat de RvT gefaseerd aftreedt. Het rooster van aan- en aftreden ziet er dan, met in achtname van bovenvermelde wijzigingen als volgt uit:

Naam	Functie	Eerste benoeming	Start search	Gefaseerde aftreding
Dhr. F. Rijna	Voorzitter	21-9-2017	Q1-23	Q1-24
Mw. M.H.J. Blott	Lid	07-12-2023	Q2-27	Q4-27
Mw. J. Franken	Lid	21-9-2017	Q4-23	Q3-24
Mw. N. Repko	Lid	8-6-2023	Q1-24	29-2-2024 afgetreden
Dhr. C. van Veen	Lid	1-9-2021	Q3-24	Q1-25
Dhr. M. Hassink	Lid	6-12-2022	Q4-25	Q1-26

In 2017 heeft Holland Opera de governance gewijzigd van een bestuursmodel naar een model met een RvT. Op 17 juni 2023 is ons RvT lid Hiske Land tot ons grote verdriet na een kort ziekbed overleden. In overleg met de RvT is in juni 2023 Ninske Repko aangetreden als lid van de RvT. Mirjam Blott is in december 2023 aangetreden en zal bij de RvT vergadering van maart 2024 Freek Rijna als voorzitter opvolgen.

In februari 2024 kreeg de RvT en het bestuur bericht van Ninske Repko dat zij een baan aangeboden kreeg bij het Fonds Podiumkunsten, hiermee zou mogelijke belangenverstrengeling ontstaan. Zij heeft dan ook besloten per 29 februari 2024 uit de RvT te treden. Voor haar positie wordt nu vervanging gezocht.

Vastgesteld 5 maart 2024,

Freek Rijna | voorzitter Raad van Toezicht

Inleiding

Eigen vermogen

Het saldo van het eigen vermogen bedroeg per 1 januari 2023		728.853
Bij: Subsidiebat en bijdragen 2023	1.011.547	
Bij: Directe en indirecte opbrengsten en rentebaten	711.157	
		<u>1.722.704</u>
		2.451.557
Af: Lasten 2023		1.756.425
Af: rentebaten/lasten		
Saldo van het eigen vermogen per 31 december 2023		<u><u>695.132</u></u>

Resultaat

In het verslagjaar is een exploitatieresultaat ontstaan van		-33.721
Begroot (gemiddelde begroting OCW) was een exploitatieresultaat van		-
Negatief resultaat ten opzichte van de begroting		<u>-33.721</u>

Dit negatieve resultaat wordt onttrokken aan het eigen vermogen.

De belangrijkste verschillen ten opzichte van de begroting van het OCW die tot dit resultaat hebben geleid zijn als volgt:

Baten

<u>Eigen inkomsten</u>	<u>Voordelig</u>	<u>Nadelig</u>
Publieksinkomsten	219.732	-
Overige inkomsten	23.892	-
Indirecte opbrengsten	74.613	-
Overige bijdragen uit private middelen	-	18.059
Totaal eigen inkomsten:	<u>300.178</u>	<u>-</u>
<u>Publieke subsidies en bijdragen</u>		
Meerjarig subsidie OCW	75.246	-
Meerjarig subsidie Gemeente	64.342	-
Overige bijdragen uit publieke middelen	-	74.100
Totaal publieke subsidies en bijdragen	<u>65.488</u>	<u>-</u>
Verschil baten ten opzichte van de meerjarenbegroting	<u>365.667</u>	<u>-</u>

Lasten

Beheerslasten: materiële lasten	-	126.373
Beheerslasten: personeelslasten	-	24.809
Activiteitenlasten: materiële lasten	-	122.862
Activiteitenlasten: personeelslasten	-	132.047
Verschil lasten ten opzichte van de meerjarenbegroting	<u>-</u>	<u>406.091</u>
Rentebaten en lasten	6.704	-
	<u>6.704</u>	<u>-</u>
Verschil exploitatieresultaat ten opzichte van de meerjarenbegroting	<u>-</u>	<u>33.721</u>

Inleiding

Toelichting op de verschillen:

Algemeen

Sinds juni 2020 heeft het ministerie van OC&W in totaal vijf steunpakketten verstrekt aan de cultuursector om het wegvallen van de publieksinkomsten door de lockdown te compenseren. Bij de aankondiging van deze steunpakketten heeft de minister aangegeven dat ze verwacht dat de steunmiddelen waar mogelijk ingezet worden om ZZP'ers volledig te compenseren voor geannuleerde opdrachten en om nieuwe opdrachten te geven aan makers en uitvoerenden, zodat de sector draaiende blijft.

In 2022 hebben wij een groot deel van deze compensatiegelden geïnvesteerd in onze voorstellingen, zowel in publieksbereik als in het investeren in de spelers, makers en technici van de verschillende voorstellingen. Ook in 2023 zijn de compensatiegelden op deze manier gebruikt. Eind 2023 zijn de compensatiegelden volledig ingezet.

Baten

Eigen inkomsten

Publieksinkomsten: We mogen terug zien op een mooi jaar waarin de eigen inkomsten opnieuw zijn gestegen en meer in de lijn liggen van voor corona. In vergelijking met de addendum COVID begroting heeft HO €219.732 meer publieksinkomsten. Dit heeft vooral te maken met onze voorstellingen in eigen beheer (locatieopera en kerstopera) die weer bijna als van ouds liepen. Ook hebben we weer een goede tournee gemaakt met onze reizende jeugdopera. Het is duidelijk dat er in 2023 geen lockdown is geweest.

Er is €30.000 begroot voor Overige directe inkomsten. Hiervan is €61.541 gepresenteerd onder nummer 5) Overige publieksinkomsten - het betreft horecaverkopen, inkomsten vervoer publiek en inkomsten voor workshops die zijn gegeven. Samen met de overige directe inkomsten is het ruim boven de begroting.

Indirecte opbrengsten:

De indirecte opbrengsten bestaan uit de inkomsten uit de verhuur van de theater-technische installaties, beheer en vaste lasten bij gebruik door derden.

Publieke subsidies en bijdragen

Meerjarige subsidie OCW:

Dit bedrag is hoger dan begroot door het toekennen van loon- en prijsindexatie ten opzichte van het oorspronkelijk begrote subsidiebedrag.

Meerjarige subsidie Gemeente:

Dit bedrag is hoger dan begroot door het toekennen van loon- en prijsindexatie ten opzichte van het oorspronkelijk begrote subsidiebedrag.

Incidentele publieke subsidies:

Begroot voor incidentele subsidies is €85.000, er is ruim €10.900 ontvangen. Het betreft hier een financiële bijdrage van het Fonds Podiumkunsten voor de compositie van Reinaert de V. Bij de Addendum COVID begroting OCW werd nog rekening gehouden met mogelijke (noodzakelijke) steunmaatregelen, die bleken in 2023 echter niet meer nodig.

Lasten

Beheerslasten

Materieel: De materiele beheerslasten zijn hoger dan begroot, de energielasten zijn verdubbeld en vanaf 2022 is de huur van de extra kantoren en opslag meer conform de huidige markt opgesteld. Verder zijn de afschrijvingen gestegen door investeringen in theater technische installaties en nieuwe stoelen voor de tribune.

Personeel: de personele beheerslasten zijn hoger dan de begroting en ten opzichte van 2021 is er een kleine stijging door het aannemen van een extra zakelijk medewerker die inmiddels is aangesteld als zakelijk assistent.

Activiteitenlasten

Materieel: De materiele lasten zijn hoger dan begroot door het bewust investeren in de reizende jeugdopera, de huur van de tongewelven op Fort Rijnauwen voor educatie en de kwaliteit van de opera op locatie Kersentuin. En met succes want ook de publieksinkomsten waren hoger dan begroot.

Inleiding

Personeel: Ook de personeelslasten zijn hoger uitgevallen omdat HO in 2023 3 reprises heeft uitgevoerd van eerder in coronatijd uitgebrachte of uitgestelde producties. Verder hebben wij 2 nieuwe jeugdopera's ontwikkeld en uitgebracht. Opdrachtnemers zijn betaald conform de CAO-toneel en dans voor de producties waaraan ze hebben meegewerkt. De kosten voor technici zijn enorm gestegen (in vergelijking met 2019 met 50%).

Rentebaten en lasten: Voor het eerst in jaren werd er op onze spaarsaldi weer rente uitgekeerd.

Exploitatieresultaat: Door de hogere materiele- en personele lasten (huur van techniek en personeel is aanzienlijk duurder dan voor corona) heeft HO een (bescheiden) negatief resultaat behaald. Dit resultaat is met name ten laste gekomen aan de bestemmingsreserve Covid-19, conform de jaarrekening van 2022.

Jaarrekening 2023

Balans per 31 december 2023

na resultaatverdeling

		<u>31 dec 2023</u>		<u>31 dec 2022</u>
ACTIVA				
Materiële Vaste Activa	[1]	<u>146.795</u>		<u>173.389</u>
Totaal Vaste Activa		146.795		173.389
Vorderingen	[3]	72.510		62.774
Liquide Middelen	[4]	<u>734.365</u>		<u>740.339</u>
Totaal Vlottende Activa		806.875		803.113
		<u>953.669</u>		<u>976.502</u>

Balans per 31 december 2023

na resultaatverdeling

		<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
PASSIVA			
Algemene Reserve	[5]	582.020	472.067
Bestemmingsreserves	[6]	109.020	251.025
Bestemmingsfonds gemeente Utrecht–Cultuurnota 2021-2024	[7]	<u>4.092</u>	<u>5.761</u>
Totaal Eigen Vermogen		695.132	728.853
Kortlopende Schulden	[8]	258.537	247.649
		<u>953.669</u>	<u>976.502</u>

Exploitatierkening over 2023

	2023	BIS - OCW begroting	2022
	€	€	€
BATEN			
Eigen inkomsten			
1 Publieksinkomsten binnenland			
- 2 Recette/kaartverkoop	326.805	199.000	270.769
- 3 Uitkoop	82.161	31.775	62.499
- 5 Overige publieksinkomsten	61.541	7.500	93.883
6. Publieksinkomsten buitenland	-	5.000	-
7 Totaal Publieksinkomsten (1+6)	470.507	250.775	427.151
8 Sponsorinkomsten	30.000	45.000	25.000
9 Baten coproducties	86.800	20.000	7.000
10 Overige directe inkomsten	2.092	30.000	3.196
11 Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)	118.892	95.000	35.196
12 Totaal Directe inkomsten (7+11)	589.399	345.775	462.347
13 Indirecte inkomsten	86.363	11.750	71.829
14 Private middelen - particulieren incl. vriendenvereniging	14.441	17.500	14.460
15 Private middelen - bedrijven	-	5.000	4.200
16 Private middelen - private fondsen	15.000	25.000	10.000
18 Totale bijdragen uit private middelen	29.441	47.500	28.660
19 Totaal eigen inkomsten	705.203	405.025	562.836
21 Totaal structureel OCW	715.321	640.075	671.121
23 Totaal structureel Gemeentes	285.326	220.984	223.290
Structureel Gemeente Amersfoort	199.877		141.393
Structureel Gemeente Utrecht	85.449		81.897
25 Totale structurele subsidies	1.000.647	861.059	894.411
26 Incidentele publieke subsidies	10.900	85.000	203.383
27 Totaal subsidies	1.011.547	946.059	1.097.794
TOTALE BATEN	1.716.751	1.351.084	1.660.629

Exploitatierkening over 2023

	2023	BIS - OCW begroting	2022
	€	€	€
1. Beheerslasten materieel	270.773	144.400	241.137
2. Beheerslasten personeel	100.504	75.695	87.646
3. Beheerslasten totaal	371.277	220.095	328.783
4. Activiteitenlasten materieel	597.276	474.414	633.729
5. Activiteitenlasten personeel	787.872	655.825	914.656
6. Activiteitenlasten totaal	1.385.148	1.130.239	1.548.385
TOTALE LASTEN	1.756.425	1.350.334	1.877.168
7 Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-39.675	750	-216.538
8 Saldo rentebaten/-lasten	5.954	-750	-1.694
EXPLOITATIERESULTAAT	-33.721	-	-218.232
Resultaatbestemming			
Algemene Reserve	109.953		-
Bestemmingsreserve Nieuwe Makers	-		-10.000
Bestemmingsreserve Covid-19 gevolgen	-112.075		-175.192
Bestemmingsreserve Theatertechniek	-29.930		-22.043
Bestemmingsfonds gem. Utrecht-Cultuurnota 2021-2024	-1.669		-10.997
	-33.721		-218.232

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met bepalingen uit RJ640 voor zover deze niet afwijken van de aanwijzingen in het handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 van het OCW.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en de passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vergelijking met voorgaand boekjaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De cijfers over 2022 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde te voldoen aan de, in het handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen 2021-2024 van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap opgenomen, vereisten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Voorraden

De voorraden bestaan uit onderhanden werken, deze worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde.

De verkrijgingsprijs bestaat uit alle kosten en opbrengsten die zijn gerealiseerd tot balansdatum. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

In geval op balansdatum meer opbrengsten dan kosten zijn gerealiseerd, vindt verwerking onder de kortlopende schulden plaats.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Grondslagen voor de waardering

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten worden aan dezelfde periode toegerekend.

De aan het onderhanden werk toe te rekenen winst wordt bepaald op basis van de op balansdatum aan het werk bestede kosten. De netto-opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen/waarin de opbrengsten zijn gederfd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

[1] Materiële Vaste Activa

Een overzicht van de materiele vaste activa is onderstaand opgenomen:

	vaste bedrijfsmid- delen	Totaal
Aanschaffingen	537.451	537.451
Cum. afschrijving	-364.062	-364.062
Boekwaarde begin	<u>173.389</u>	<u>173.389</u>
Investeringen	26.374	26.374
Desinvesteringen	-57.425	-57.425
Afschrijvingen	-52.968	-52.968
Desinvesteringen afschrijvingen	57.425	57.425
Mutaties	<u>-26.594</u>	<u>-26.594</u>
Cumulatieve aanschaffingen	506.400	506.400
Cum. Afschrijvingen	-359.605	-359.605
Boekwaarde einde	<u>146.795</u>	<u>146.795</u>
Afschrijvingspercentage	20%	

[3] Vorderingen

	31 dec 2023 €	31 dec 2022 €
Debiteuren		
Handelsdebiteuren	<u>7.049</u>	<u>3.641</u>
	<u>7.049</u>	<u>3.641</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen te vorderen		
Omzetbelasting	<u>6.541</u>	<u>36.189</u>
	<u>6.541</u>	<u>36.189</u>
Overige vorderingen		
Toegekende subsidies	8.859	4.859
Vooruitbetaalde kosten	28.264	7.788
Te ontvangen baten	2.793	1.345
Foutieve betalingen	130	243
Rekening-courant Veerensmederij	-	109
Kassasysteem	18.374	8.100
Overige overlopende activa	500	500
	<u>58.920</u>	<u>22.944</u>
Totaal vorderingen	<u>72.510</u>	<u>62.774</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2023

[4] Liquide Middelen	31 dec 2023	31 dec 2022
	€	€
Rekening courant bank		
Rekening-courant Rabobank	541	732
Rekening-courant ING Bank	12.015	63.969
	<u>12.556</u>	<u>64.701</u>
Deposito		
ING Spaarrekening	396.738	350.962
Rabobank Spaarrekening	130.627	130.679
SNS Spaarrekening	95.463	95.027
Triodos rendement rekening	98.981	98.970
	<u>721.809</u>	<u>675.638</u>
Totaal liquide middelen	<u>734.365</u>	<u>740.339</u>
[5] Algemene Reserve	31 dec 2023	31 dec 2022
	€	€
Saldo op 1 januari	472.067	472.067
Mutatie uit resultaatverdeling	109.953	-
Saldo op 31 december	<u>582.020</u>	<u>472.067</u>
[6] Bestemmingsreserves	31 dec 2023	31 dec 2022
	€	€
Bestemmingsreserve Covid-19 gevolgen		
Saldo op 1 januari	112.075	287.267
Mutatie uit resultaatverdeling	-112.075	-175.192
Saldo op 31 december	<u>-</u>	<u>112.075</u>
Bestemmingsreserve Nieuwe Makers		
Saldo op 1 januari	23.000	33.000
Mutatie uit resultaatverdeling	-	-10.000
Saldo op 31 december	<u>23.000</u>	<u>23.000</u>
Bestemmingsreserve Theatertechniek		
Saldo op 1 januari	115.950	137.993
Mutatie uit resultaatverdeling	-29.930	-22.043
Saldo op 31 december	<u>86.020</u>	<u>115.950</u>
Totaal bestemmingsreserves	<u>109.020</u>	<u>251.025</u>

De gevolgen van de Covid-pandemie zijn groot, publiek moet de gang naar het theater weer gaan maken. Het zal tijd nodig hebben voordat de verkopen van kaartjes weer op het oude niveau zullen zijn.

Het ontvangen legaat in 2020 wordt de komende jaren ingezet voor Nieuwe Makers.

De technische middelen zijn na 10 jaar grotendeels vervangen. In 2021 en 2022 hebben er grote investeringen plaatsgevonden. Onder andere een nieuwe hoogwerker, licht- en geluidsapparatuur en een nieuwe tribune.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

[7] Bestemmingsfonds gemeente Utrecht–Cultuurnota2021-2024	31 dec 2023	31 dec 2022
	€	€
Saldo op 1 januari	5.761	16.758
Mutatie uit resultaatverdeling	-1.669	-10.997
Saldo op 31 december	<u>4.092</u>	<u>5.761</u>

Procentueel aandeel van de gemeente Utrecht in het negatieve resultaat wordt onttrokken uit dit bestemmingsfonds.

[8] Kortlopende Schulden	31 dec 2023	31 dec 2022
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Handelscrediteuren	<u>47.782</u>	<u>102.316</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen te betalen		
Loonheffing	<u>16.604</u>	<u>17.484</u>
	<u>16.604</u>	<u>17.484</u>
Schulden ter zake van pensioenen		
Pensioenpremie	15.348	15.124
Sociaal fonds	8.508	5.633
	<u>23.856</u>	<u>20.757</u>
Verplichtingen inzake subsidies		
Vooruit ontvangen subsidies	-	5.000
	-	<u>5.000</u>
Overige schulden		
Vooruitontvangen baten uitgestelde voorstellingen	59.850	11.214
Vakantiegeld en vakantiedagenvergoeding	61.285	58.534
Rekening-courant Stichting Veerensmederij	1.433	-
Vooruitgefactureerde omzet	950	-
Te betalen kosten	46.777	32.344
	<u>170.295</u>	<u>102.092</u>
Totaal kortlopende schulden	<u>258.537</u>	<u>247.649</u>

Niet in de balans opgenomen rechten

Toegekende structurele subsidie 2021-2024

Door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is een subsidie toegekend in het kader van de landelijke culturele basisinfrastructuur 2021-2024.

Voor 2024 is een subsidie van €715.321 (inclusief indexering '23) beschikbaar (referentie 143139/25093835).

Door gemeente Utrecht is een subsidie toegekend in het kader van de Cultuurnota 2021-2024.

Voor 2024 is een subsidie van €85.449 (inclusief indexering '23) beschikbaar (dossiernummer 7263155).

Door de Gemeente Amersfoort is voor 2024 een subsidie toegekend van €149.877 (inclusief indexering '23 (S0063/1689607)).

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurcontract

Er is een huurcontract afgesloten voor de Veerensmederij Soesterweg 330, ingaande op 1 oktober 2010 voor een maximale periode van 50 jaar (huidige huur op jaarbasis € 40.629,- ex. BTW).

De eerste drie huurperiodes zijn reeds verstreken en de nieuwe huurperiode van vier jaar loopt tot en met 30 september 2026. De overeenkomst wordt voortgezet voor aansluitende perioden van telkens 4 jaar, echter uiterlijk tot 1 oktober 2060. Opzegtermijn bedraagt tenminste een jaar.

Er is een huurcontract voor het huren van opslag/ruimtes in Groenekan. Het betreft hier ruimtes van in totaal 230 m², die verhuurd worden door eigenaar de heer N. Idelenburg. Deze ruimtes zijn onderdeel van de bedrijfsruimte achter de woning van verhuurder met een eigen adres en opgang:

t.w. Groenekaneweg 104 A, 3737AJ Groenekan.

De Rvt is van deze regeling op de hoogte en heeft dit geaccordeerd.

De locatie wordt gebruikt voor het opslaan van kostuums, rekwisieten en het gebruik van kantoor-/montageruimtes. Contract sinds 15 augustus 2010 voor onbepaalde tijd, opzegtermijn van 1 jaar.

Huur bedraagt € 14.416 per jaar.

Er is een huurcontract voor het huren van een opslag van 50m² voor decorstukken bij PRI-BOX.

Contract sinds 15 augustus 2019 met een looptijd van een jaar, aansluitend is dit contract automatisch verlengd. De overeenkomst is wederzijds opzegbaar met een opzegtermijn van twee maanden.

Huur bedraagt € 4.200 per jaar.

Met ingang van juni 2023 is er een huurovereenkomst aangegaan met Staatsbosbeheer voor de huur van 3 tongewelven op Fort Rijnauwen. In deze tongewelven worden educatietrajecten ontwikkeld voor het Primair- en Voorgezet onderwijs.

De huur is in eerste instantie ingegaan voor 2 jaar en eindigt derhalve van rechtswege op 1 juni 2025. De huur bedraagt € 27.600 per jaar.

Leasecontract

Vaste CopyRente-periode voor de kopieermachine/printer Toshiba afgesloten voor 72 maanden, looptijd tot 1 juni 2028. Na afloop van de vaste CopyRente-periode wordt de overeenkomst telkens voor 1 jaar verlengd, tenzij een van de partijen uiterlijk 3 maanden voor het verstrijken van de periode de overeenkomst schriftelijk en aangetekend heeft opgezegd.

Huur apparaat (via De Lage Landen Vendorlease BV) € 201,37 per kwartaal excl. BTW.

Meerverbruik zwart: € 7,00 per 1.000 afdrukken

Meerverbruik kleur: € 40,00 per 1.000 afdrukken

(het meerverbruik wordt per kwartaal afgerekend)

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

	2023	BIS - OCW begroting	2022
	€	€	€
BATEN			
1 Publieksinkomsten binnenland			
- 2 Recette/kaartverkoop	326.805	199.000	270.769
- 3 Uitkoop	82.161	31.775	62.499
- 4 Partage	-	7.500	-
- 5 Overige publieksinkomsten - horeca	32.697	7.500	66.333
- 5 Overige publieksinkomsten - auteursrechten	2.105	-	1.736
- 5 Overige publieksinkomsten	26.739	-	25.814
	<u>470.507</u>	<u>245.775</u>	<u>427.151</u>
6. Publieksinkomsten buitenland	<u>-</u>	<u>5.000</u>	<u>-</u>
8 Sponsorinkomsten	<u>30.000</u>	<u>45.000</u>	<u>25.000</u>
9 Baten coproducties	<u>86.800</u>	<u>20.000</u>	<u>7.000</u>
10 Overige directe inkomsten			
Verkoop bijproducten	2.092		3.196
	<u>2.092</u>	<u>30.000</u>	<u>3.196</u>
13 Indirecte inkomsten			
Vaste lasten verhuur Veerensmederij	28.300		12.800
Verhuur technische installatie	22.600		21.383
Personeel verhuur	30.775		29.372
Overige inkomsten	4.688		8.274
	<u>86.363</u>	<u>11.750</u>	<u>71.829</u>
14 Private middelen - particulieren incl. vriendenvereniging			
Bijdragen door particulieren inclusief vrienden	14.441	17.500	14.460
	<u>14.441</u>	<u>17.500</u>	<u>14.460</u>
15 Private middelen - bedrijven	<u>-</u>	<u>5.000</u>	<u>4.200</u>
16 Private middelen - private fondsen			
Bijdrage KfHeinfonds	5.000		-
Bijdrage De Versterking	10.000		10.000
	<u>15.000</u>	<u>25.000</u>	<u>10.000</u>
21 Totaal structureel OCW			
Meerjarige subsidie OCW	647.104	640.075	647.104
Indexatie	68.217	-	24.017
	<u>715.321</u>	<u>640.075</u>	<u>671.121</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

	<u>2023</u>	<u>BIS - OCW</u> <u>begroting</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
23 Totaal structureel Gemeentes			
Meerjarige subsidie gemeente Utrecht	75.000	79.591	75.000
Meerjarige subsidie gemeente Utrecht - indexatie	10.449	-	6.897
Meerjarige subsidie gemeente Amersfoort	149.877	141.393	141.393
Subsidie gemeente Amersfoort Weerbaarheid	50.000	-	-
	<u>285.326</u>	<u>220.984</u>	<u>223.290</u>
26 Incidentele publieke subsidies			
Incidentele/ overige bijdrage FPK	10.900		-
Incidentele/ overige bijdrage OCW	-		118.200
Incidentele bijdrage gemeente Amersfoort Covid-19	-		20.000
Incidentele bijdrage gemeente Amersfoort - 6340951	-		37.500
Overige bijdrage RVO (TVL)	-		27.683
	<u>10.900</u>	<u>85.000</u>	<u>203.383</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

	2023	BIS - OCW begroting	2022
	€	€	€
LASTEN			
1. Beheerslasten materieel			
<u>Huisvestingskosten</u>			
Huur	33.200		12.891
Huur opslag	18.464		18.466
Schoonmaak	14.607		12.105
Onderhoud	8.587		18.911
Gas/water/energie	51.489		47.371
Verzekeringen	2.347		2.333
Onroerende zaak belasting	3.966		3.815
Beveiliging	3.523		3.251
Overige huisvestingskosten	3.331		2.661
	<u>139.515</u>	<u>83.300</u>	<u>121.804</u>
<u>Kantoorkosten</u>			
Opleidingskosten	3.273		2.782
Kantoor materiaal	4.351		8.154
Abonnementen	19.509		14.672
Kosten internet, telefoon	3.279		1.468
Automatisering	8.672		2.707
Administratiekosten	18.701		18.516
Accountantskosten	12.600		12.998
Verzekeringen	466		382
Vergader- / bestuurskosten	1.398		775
Reis- en verblijfkosten	45		45
Verduurzaming organisatie	170		-
Representatie	100		1.245
Bankkosten	844		1.208
(Onderhoud) kantoorapparatuur	920		989
Overige algemene bedrijfskosten	3.280		6.532
	<u>77.608</u>	<u>37.000</u>	<u>72.473</u>
<u>Algemene publiciteitskosten</u>			
Drukwerk	682		2.088
	<u>682</u>	<u>-</u>	<u>2.088</u>
<u>Afschrijvingskosten</u>			
Afschrijving inventaris	52.968		44.772
	<u>52.968</u>	<u>24.100</u>	<u>44.772</u>
TOTAAL BEHEERSLASTEN MATERIEEL	<u>270.773</u>	<u>144.400</u>	<u>241.137</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

	2023	BIS - OCW begroting	2022
	€	€	€
2. Beheerslasten personeel			
<u>De totale personeelslasten zijn:</u>			
Bruto salarissen	312.108		311.049
Eindejaarsuitkering	8.054		4.316
Vakantiegeld	24.023		23.808
Loonheffingen en sociale fondsen	55.330		53.139
Pensioenpremies	36.921		37.677
Totaal	<u>436.435</u>		<u>429.989</u>
<u>Onderverdeeld naar:</u>			
Beheerslasten personeel	98.992		80.581
Activiteitenlasten personeel	337.443		349.408
Totaal salarissen	<u>436.435</u>		<u>429.989</u>
<u>Zakelijke directie</u>			
Salarissen	39.402	22.695	25.023
	<u>39.402</u>	<u>22.695</u>	<u>25.023</u>
<u>Bureaumedewerker/publiciteit</u>			
Salarissen	28.065	20.000	26.908
	<u>28.065</u>	<u>20.000</u>	<u>26.908</u>
<u>Assistent zakelijk leiding</u>			
Salarissen	31.525	20.000	28.650
	<u>31.525</u>	<u>20.000</u>	<u>28.650</u>
<u>Overig personeel</u>			
Honorarium	-	10.000	1.550
	<u>-</u>	<u>10.000</u>	<u>1.550</u>
<u>Overige personeelskosten</u>			
Ziekengeldverzekering/Arbodienst	3.854		1.993
Ziekengeld uitkeringen	-7.195		-
Reiskosten	3.984		2.544
Overige personeelskosten	869		978
	<u>1.512</u>	<u>3.000</u>	<u>5.515</u>
TOTAAL BEHEERSLASTEN PERSONEEL	<u>100.504</u>	<u>75.695</u>	<u>87.646</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

	2023	BIS - OCW begroting	2022
	€	€	€
4. Activiteitenlasten materieel			
Huur repetitieruimte	20.521		25.390
Locatiekosten	23.263		43.978
Publieksfaciliteiten/Tribune	35.183		23.901
Publiekscatering	18.014		55.234
Techniekkosten	63.506		65.903
Auteursrechten	1.110		1.008
Abonnementen/internet	-		7.182
Kap & grime	5.772		6.512
Kantoomateriaal	210		621
Decors	56.543		50.963
Kostuums	27.143		29.764
Onderhoud instrumenten	1.402		3.372
Muziek/film/band	5.329		570
Geluid	54.436		33.223
Reis- /verblijfkosten	52.206		61.165
Transport / vervoer decors	21.462		6.748
Verzekering	19.644		4.713
Transactiekosten	10.159		5.510
Research en onderzoek	2.062		1.522
Onkostenvergoedingen/vrijwilligers	9.492		2.205
Overige activiteitenlasten materieel	2.547		3.662
Naar educatiematerialen MX2	-4.904		-9.448
	<u>425.100</u>	<u>344.364</u>	<u>423.699</u>
4. Marketing			
Grafisch ontwerper	6.150		7.245
Affiches en folders	1.411		2.324
Overig drukwerk	6.608		9.097
Foto's	1.650		2.975
Advertenties	42.416		84.959
Porti	-		65
Verspreiding drukwerk	400		3.850
Promotie gezelschap/Veerensmederij/Amersfoort	12.064		46.800
Geluid-/ videoregistratie	38.634		28.342
Publiciteit & communicatie internationaal	680		-
Online marketing	4.838		10.960
Premiere kosten	2.098		2.357
Overige specifieke publiciteitskosten	8		1.608
	<u>116.957</u>	<u>105.050</u>	<u>200.582</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

	2023	BIS - OCW begroting	2022
	€	€	€
4. Educatieve activiteiten			
Materialen educatieve activiteiten	4.982		9.448
	<u>4.982</u>	<u>25.000</u>	<u>9.448</u>
4 Lasten Coproducties			
Aandeel coproductie Kersentuin	35.167		-
Aandeel coproductie Reinaert de V.	10.070		-
Aandeel coproductie Brieven Mondriaan	5.000		-
	<u>50.237</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
TOTAAL ACTIVITEITENLASTEN	<u>597.276</u>	<u>474.414</u>	<u>633.729</u>
5. Activiteitenlasten personeel			
<u>Artistieke- en algemene directie</u>			
Salarissen	70.305	70.000	81.060
	<u>70.305</u>	<u>70.000</u>	<u>81.060</u>
<u>Artistieke directie en sales</u>			
Salarissen	83.884	70.000	79.027
	<u>83.884</u>	<u>70.000</u>	<u>79.027</u>
<u>Hoofd educatie</u>			
Salarissen	25.739	20.800	27.056
	<u>25.739</u>	<u>20.800</u>	<u>27.056</u>
<u>Zakelijke assistent</u>			
Salarissen	4.674		11.307
	<u>4.674</u>	<u>20.000</u>	<u>11.307</u>
<u>Artistieke medewerkers</u>			
Honorarium	84.681	70.000	87.729
	<u>84.681</u>	<u>70.000</u>	<u>87.729</u>
<u>Uitvoerend personeel</u>			
Honorarium	223.874		349.323
	<u>223.874</u>	<u>199.425</u>	<u>349.323</u>
<u>Technisch personeel</u>			
Honorarium	120.099		112.450
	<u>120.099</u>	<u>86.000</u>	<u>112.450</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

	2023	BIS - OCW begroting	2022
	€	€	€
<u>Communicatie / publiciteit</u>			
Salarissen	26.917		26.508
	<u>26.917</u>	<u>30.000</u>	<u>26.508</u>
<u>Educatie / bijzondere projecten</u>			
Salarissen	30.672	30.000	29.446
	<u>30.672</u>	<u>30.000</u>	<u>29.446</u>
<u>Kassa/Bureau/Productionele ondersteuning</u>			
Salarissen	95.251		95.004
Honorarium	12.015		3.180
	<u>107.266</u>	<u>54.600</u>	<u>98.184</u>
<u>Overige personeelskosten</u>			
Ziektekosten verzekering	10.212		12.207
Overige personeelskosten	1.981		2.241
Ziekengeld uitkeringen	-2.432		-1.882
	<u>9.761</u>	<u>5.000</u>	<u>12.566</u>
TOTAAL ACTIVITEITENLASTEN PERSONEEL	<u>787.872</u>	<u>655.825</u>	<u>914.656</u>
8 Saldo rentebaten/-lasten	<u>5.954</u>	<u>-</u>	<u>-1.694</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

WNT

Op 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting Holland Opera. Het voor Holland Opera toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 Het betreft hier het algemene WNT-maximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2023		
Functiegegevens	Zakelijk leider	Artistiek leider
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	86.816	86.816
Beloningen betaalbaar op termijn	10.378	10.378
<i>Subtotaal</i>	97.194	97.194
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen	-	-
Bezoldiging	97.194	97.194
Gegevens 2022		
Functiegegevens	Zakelijk leider	Artistiek leider
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	84.690	84.690
Beloningen betaalbaar op termijn	10.287	10.287
<i>Subtotaal</i>	94.977	94.977
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen	-	-
Bezoldiging	94.977	94.977

Toelichting op de exploitatierekening over 2023

WNT - vervolg

1.d Toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.900 of minder

<u>Raad van Toezicht</u>		<u>aantreden</u>	<u>aftreden</u>
Dhr. F. Rijna	voorzitter	21-sep-17	
Dhr. C. van Veen	lid	1-sep-21	
Mw. J. Franken	lid	21-sep-17	
Mw. H. Land	lid	10-dec-19	17-jun-23
Dhr. M.Hassink	lid	6-dec-22	
Mw. N. Repko	lid	8-jun-23	
Mw. M.H.J. Blott	lid	7-dec-23	

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

In het boekjaar 2023 zijn geen uitkeringen gedaan aan topfunctionarissen wegens beëindiging dienstverband.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Holland Opera

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport op pagina 25 tot en met 43 opgenomen jaarrekening 2023 van Stichting Holland Opera te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Holland Opera op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol instellingen 2021-2024.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1) de balans per 31 december 2023;
- 2) de staat van baten en lasten over 2023; en
- 3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse Controlestandaarden vallen, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de Regeling Controleprotocol WNT 2023. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Holland Opera zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf betreffende overige aangelegenheden

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Utrechtseweg 51
1213 TL Hilversum
T 035 623 98 19

Jan Willem Brouwersstraat 16-1
1071 LJ Amsterdam
T 020 379 26 00

BTW NL8175.87.822.B.01
KVK 32053904
BANK NL19 RABO 0114 1665 79
www.kamphuisberghuizen.nl

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiele afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiele afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de bepalingen van en krachtens de WNT. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol instellingen 2021-2024.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Hilversum, 5 maart 2024

KAMPHUIS & BERGHUIZEN

Accountants/Belastingadviseurs

T. Wagenaar AA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024, de Regeling Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlage

Prestatieverantwoording

	Huidig boekjaar		Voorgaand boekjaar	
	aantal		aantal	
Producties				
1 Grote zaal	5		1	
2 Midden en kleine zaal	2		7	
3 Online producties	0		0	
4 Totaal producties (1 +2+3)	7		8	
	aantal voorstelling en	aantal bezoeken	aantal voorstelling en	aantal bezoeken
Voorstellingen en bezoeken				
Reguliere voorstellingen				
5 Standplaats	20	2.878	23	2.621
6 Buiten standplaats	32	8.967	27	8.177
7 Buitenland	0	-	0	-
8 Online	0	-	0	-
9 Reguliere voorstellingen totaal (5+ 6 + 7 + 8)	52	11.845	50	10.798
Specificatie van bezoeken reguliere voorstellingen				
10 Gratis bezoeken (zaal; alles wat niet online is)		805		681
11 Gratis bezoeken (online)		-		-
12 Betaalde bezoeken (zaal) (5 + 6 + 7 - 10)		11.040		10.117
13 Betaalde bezoeken (online) (8 - 11)		-		-
14 Totaal reguliere voorstellingen (10 + 11 + 12 +13 +14)		11.845		10.798
Schoolgebonden voorstellingen				
15 Zaal (alles wat niet online is)	64	5.761	94	7.403
16 Online	0	-	4	499
17 Totaal schoolgebonden voorstellingen (15 + 16)	64	5.761	98	7.902
18 Totaal voorstellingen en bezoeken (9 + 17)	116	17.606	148	18.700
	aantal activiteiten	aantal bezoeken	aantal activiteiten	aantal bezoeken
Overige activiteiten (aanvullend op Handboek)				
19 Schoolgebonden activiteiten	39	1.178	75	2.260
20 Overige activiteiten	45	630.069	50	20.034
21 Niet schoolgebonden educatieve activiteiten	16	814	22	693
22 Begeleidende activiteiten	10	640	0	-